

סיפורי מעשיות

בימי ילדותו • פ"א בלו אליו עם פריון להפלת
על ילד שרה אסתר בת יהודית • ואמר
שתמות וכן היה • ואמר שילד זאת מהחור
הקדושה • שראה אז פסוק ויהיה ארץ ביאר **מחנה**
ויבאש • ובאלו החיבות משה ויבאש נחלה לו
אלה • מ"ח"ה נ"י ב"א"ש ר"ת שרה אסתר בת
יהודית וי' משה • כ"ו •

הזהיר לאשיו • שכשקרה להם מקרה בלתי טהור
ח"ו • שילכו סיכף ומיד למקום לטוב •
פי ע"י המקרה ח"ו • נגשה מה שנעשה • ע"כ טוב
מאד • שקודם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר ח"ו •
שיקדים ענינו האדם והטוב ויטער ענינו •

והזהיר מאד לכל יתפחד האדם מזה כלל • כי
הפחד והדאגות והמרה שמורות בענין זה
מזיק מאד מאד • בפרט אחר שגילה אלו העשרה
קיסטיל חסידים המסוגלים לתיקון הטא זה • והם
ט"ו • ל"ב • מא • תב • נט • נ • קה • קלג •

קו • כתבואר בספרים הדפוסים כבר • אז אמר •
שמי שזוכה לקיים זאת • לומר אלו העשרה קיסטיל
חסידים הג' בלואו היום שיקרה לו ח"ו • אזי
בזוהר יתקן חטאו • ושוב אל ילד כלל • גם היה
מתלונן מאלו החסידים והיראים שכשנעצו להם
איזה הרעור • אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי
מקרה ומתחזקו הם רגילים בהיתר • מחמת פחד •
שלא יבואו לידי מקרה • והוא ז"ל ה' מתלונן מזה •

ועיקר כוונתו ה' • שהאדם צריך לבלי להסתכן
ולסתור כלל מדברים כאלו • ולבלי לחשוב מחשבות
כלל בענין זה • רק יב' כגור חיל • לעמוד בעד
חלואתו • ויסיון דעמו מזה לגמרי • ואל יתפחד כלל •
זה • הטוב בעינו יעשה עמו מה שהוא ית' חסן •
ורמז בדבריו • שזה בחי' פנים של דוד המצ"ה בזה
שבע וכו' ולא ביאר הדבר היטב • ומאד
מאד צריך להחזק בשמחה חמיד • ואל יפול
דעתו כלל משום דבר שבעולם • אף אם יעבור
עליו מה • ואם יהי' חוק בדעתו ולא יתפחד כלל •
ולא יחשוב מחשבות כלל • (שקורין איבר טראכטין)
וילך בתומו בשמחה • יוכה לאסף לעבור על הכל
בשלוש • ודברים כאלו ח"א לבאר בכתב • וערום
יבין לאשור •

עוד מה שסי' בשבת חזקונישכח • תבן מלך
שנחמק מאביו וכו' ור' מתנגע מאד מאד
וכו' וכו' • והגיע לו כתב מאביו ור' מתנגע בו
מאד מאד ור' מתנגע עדיין מאד והיה מתנגע
עכ"ס שישע לו יד • ואם היה משיע לו יד ה' •
מתקדק ומנקה • אח"כ יישב ענינו • הלא זה הכתב
הוא כתב יד המלך בענינו וא"כ הוא יד המלך •
וכו' וכו' • (כל זה לא נכתב כראוי כי נשכח כי לא
נכתב בזמנו) •

סיפורי מעשיות

עתה ראיתי לבאר ולספר קצת • מעט מעט •
מקדושת הנהגת רבי' הקדוש והטור • ז"ל •
מיום שצמד על דעתו • עד היום שנחלק בשלוש •
קנה מה שמעתי מפיו הקדוש בענינו • וקנה מחשבים
אחרים שהכירו אותו מעודו • וקנה מה שרמיע בעיניו •
ואם אמנם • ידעתי גם ידעתי • כי רבים יהיו אשר לא
יאמינו בדברים האלה • כי רבים קמו עליו • עכ"ל לא
יבולתי להסתפק • מעונם הפגרה והשוקת אנשים רבים
וקן שלמים • אשר הפנירו עד כש • להדפיס קנה מזה •
גם סעיפי יסודיו • וכליותו יענינו • כי הלא עכ"פ
הנהגות המבוארים כאן • הם הנהגות קדושות וטובות
מאד • אשרי שיאחז בהם • וראויים לחוקקם על ספר
הנהגות כאלו • יהיה העושה מי שעשאו • עכ"פ הנהגות
הללו הם טובים וקדושים מאד • ואיכבה הוכל למנוע
הטוב מהלכים בנחמים • אשר נפסס אותה למנוע בספר
דרכים ישרים הללו • וגם היתם עד לענינו • ומי שיביט
בעין האמת בספרי רבינו ז"ל • יבין בענינו כי דברים
כאלו ח"א להשיג כלל • נשכל אנושי • כ"א לקדוש וטהור
בקדושה וטהרה יתירה כמותו • וא"ל להאריך בזה •
כי הם ח"א למותר • כדרך שאומרים העולם • או שלא
יועיל או שזה שלא לנור • עכ"ל לבי אחת הנה
ואחת הנה • בענין זה • ואמרת ויהי מה הרבה דברי
אלה • למען ידעו דור אחרון יקומו ויספרו לבניהם •
וממנו יראו וכן יעשו • לילך בנתיבות הללו • ולדרוך
בעקבותיו • כי זאת אין צריך לפנים • בהנהגות כאלו
הם הנהגות קדושות ויקרות • וכל אחד ואחד יוכל
להתקרב להס"י ע"י הנהגות כאלו • כי הם דברים השווים
לכל נפש בקטן כגדול • ואפי' הפחות שבישראל הם ירצה
לחוס על חייו ולחשוב על חליו הנחמי • וירגיל ענינו
ללכת בנתיבות ודרכים הללו המבוארים פה • בזוהר
יוכה לחיי עולם • ויוכל לבא למעלות גבוהות וקדושות
כחד מבני עליו • אם יהי' חזק בדעתו לאחוז דרכי הטוב
המזיד • כיחד חזק כל ימיו ככל המבואר פה לקמן • אך
זאת לדעת • כי כל המבואר פה • אינו אפילו כטיפה מן
הים הגדול • משום קדושתו • והפלטת מעלתו לעולם
למעלה למעלה • במקום שאין יד שכל אנושי שולטת שם
וגם אין רעיונו לבאר קנה מופתים נוראים שהיו ממנו
כי אין אנו עוסקים לספר בשבחיו הקדושים • כ"א מה
שנוגע ליראת ה' • המרתו אך יראו אותם הדברים יקרו
מוסר • כי כל האנשים הראוים דברים הללו נכתב

הנהגות קדושות וטובות מאד • וקנה מה שרמיע בעיניו •
ואם אמנם • ידעתי גם ידעתי • כי רבים יהיו אשר לא
יאמינו בדברים האלה • כי רבים קמו עליו • עכ"ל לא
יבולתי להסתפק • מעונם הפגרה והשוקת אנשים רבים
וקן שלמים • אשר הפנירו עד כש • להדפיס קנה מזה •
גם סעיפי יסודיו • וכליותו יענינו • כי הלא עכ"פ
הנהגות המבוארים כאן • הם הנהגות קדושות וטובות
מאד • אשרי שיאחז בהם • וראויים לחוקקם על ספר
הנהגות כאלו • יהיה העושה מי שעשאו • עכ"פ הנהגות
הללו הם טובים וקדושים מאד • ואיכבה הוכל למנוע
הטוב מהלכים בנחמים • אשר נפסס אותה למנוע בספר
דרכים ישרים הללו • וגם היתם עד לענינו • ומי שיביט
בעין האמת בספרי רבינו ז"ל • יבין בענינו כי דברים
כאלו ח"א להשיג כלל • נשכל אנושי • כ"א לקדוש וטהור
בקדושה וטהרה יתירה כמותו • וא"ל להאריך בזה •
כי הם ח"א למותר • כדרך שאומרים העולם • או שלא
יועיל או שזה שלא לנור • עכ"ל לבי אחת הנה
ואחת הנה • בענין זה • ואמרת ויהי מה הרבה דברי
אלה • למען ידעו דור אחרון יקומו ויספרו לבניהם •
וממנו יראו וכן יעשו • לילך בנתיבות הללו • ולדרוך
בעקבותיו • כי זאת אין צריך לפנים • בהנהגות כאלו
הם הנהגות קדושות ויקרות • וכל אחד ואחד יוכל
להתקרב להס"י ע"י הנהגות כאלו • כי הם דברים השווים
לכל נפש בקטן כגדול • ואפי' הפחות שבישראל הם ירצה
לחוס על חייו ולחשוב על חליו הנחמי • וירגיל ענינו
ללכת בנתיבות ודרכים הללו המבוארים פה • בזוהר
יוכה לחיי עולם • ויוכל לבא למעלות גבוהות וקדושות
כחד מבני עליו • אם יהי' חזק בדעתו לאחוז דרכי הטוב
המזיד • כיחד חזק כל ימיו ככל המבואר פה לקמן • אך
זאת לדעת • כי כל המבואר פה • אינו אפילו כטיפה מן
הים הגדול • משום קדושתו • והפלטת מעלתו לעולם
למעלה למעלה • במקום שאין יד שכל אנושי שולטת שם
וגם אין רעיונו לבאר קנה מופתים נוראים שהיו ממנו
כי אין אנו עוסקים לספר בשבחיו הקדושים • כ"א מה
שנוגע ליראת ה' • המרתו אך יראו אותם הדברים יקרו
מוסר • כי כל האנשים הראוים דברים הללו נכתב

אנחנו • כולם יודו וישבחו ויפארו אותם • ונוגע בלבו
התורה ודורות גדול להס"י • וכולם מנקשים ומספרים בו
לכתיבם לדפוס • בעתו על דבריהם • עד שהוכרחתי
למלאות רגלי • והס"י ירחם עלינו שזכנו לילך בדרכי
הבחי' אשר עשו בצימה וצירא רגון קוים • עד כינה
נין וירושלים וישנו יבראל אל ארצותיהם כיונים •
במהרה בימינו גמון •

בהיותו בימי קטנותו • בא על דעתו לפרוש
מהעולם ורצה לשגר האות הכילה • אך
עדיין ה' בשכל קטן • ודמה לו שזה ח"א שיניח
מאכילתו כפי מה שהי' רגיל לאכול בדבור וצדקרים
וכו' • ע"כ יישב ענינו • שהי' בולע כל מה שיאכל •
דכיונו שלא יהי' לו עס מה שיאכל • רק יבלע כמות
הוא • כדי שלא ירגיש שום טעם באכילתו • ועשה כן
ועלה נפשות בנורו • בקורין (גיבוהאליו) • ואמר •
שהי' אז רק בן ששה חמי • ובהנהגה זו שמעתי לדבר גדול
מנדיק גדול מאד מאד שזה כך שהי' בולע אכילתו בלי
לעיסה • אך הוא ז"ל נהג כך בהיותו בן ששה חמי •
בהיותו יושב לפני רבו ללמוד בימי קטנותו • היה
רונה המיד לקיים שויה ה' לגדל חמיד • והי'
מתניגע לנייר גד ענינו שם כו' צ"ה • וממנה שתיקה
מחשבתו כרודה בזה • לא הי' יודע מה שלומד • והי'
רצו כועס עליו • ואפ"כ כל ימי ילדותו הי' עושה
עניני מעשה נערוה הרבה מאד דכיונו ערני שחוק
וקפיונות וטיוול שקורין (פר שייט) והיה רגיל בזה מאד •
אח"כ מתגדל יותר • וכשנעשה בר מזה • קרא אותו
דודו הרב הקדוש מו' אפרים ז"ל אב"ד דק"ק
סדילקוב • ואמר לו הפסוק אני היום ילדתי • (כי זה
נאמר על היום שהאדם נעשה בר מזה כמותו בספרים)
ואמר לו קנה מעט דברי מוסר והי' יקר בעיניו מאד
מאד כמותו של רב • אח"כ נכנס לחופה • וחיבק בציאתו
מן החופה • הי' מחלש מאד ומתנגע מאד לעבודה
הס"י וכנס בעבודת ה' מיום אל יום •
גם בימי קטנותו החל להחמיר מאד מאד בלימודו
וכיה משלט להמלמד מכיסו ג' צד כל דף גמרי
שהיה לומד עמו • מלבד השכר לימוד שהיה אביו משלם
להמלמד • היה הוא בעצמו ז"ל נוחן להמלמד משל
שלשה גדולים צד כל דף ודף • כדי שהמלמד יכריז
ענינו ללמוד עמו הרבה דסין גמרא בכל יום • וכן הי'
שהי'

שה' יתעלה לו מד עמו כמה וכמה דין כל יום ויום
זכותו ה' מלש לו כל ג' גדולים בעד כל דף ודף
מלך השם למד :

ובן ה' נכנס בעבודתו ה' וכל עבודתו ה' בהגז
גדול מלך מלך . עד שלח יד שם אדם ממנו
כלל . כי ה' סוד וגו' מלך וכל עבודתו ה' נכנס
ובגדגד גדול . ועיקר עבודתו נכנס לה' . ה' בפשיטות
גדול בלי שום חכמות כלל . רק בפשיטות גמור . וכל
דבר ודבר ש' . הכל ה' . כי נביעה גדולה ונכנס גדול
ובחכמות נכנס . ולא ה' לו שום דבר עבודה שכל לו
נכנס . רק כל דבר ודבר כל לו כי נביעה גדולה מלך .
שה' מייגע עמו כמה זמנים בשביל כל דבר ודבר
מבדלת ה' . וה' לו כמה וכמה עליות וירידות
אלפים ורבבות . עד אין שיעור וערך . וה' קשה
וקדע עליו מלך מלך להחיל לכוונת בעבודתו ה' לקבל
עליו עול עבודתו ה' . וה' רגיל להחיל איזה ימים
לעסוק בעבודתו ה' ואח"כ נפל מה . וחזר והחיל .
וחזר ונפל . וכן ה' כמה וכמה פעמים . עד שפגע
אחד בחוק אלו . שה' חוק מלך . שיאחז בעבודתו ה'
לעולם . ולא יסתכל על שום דבר בעולם . ומאז והלאה
נחמק לבו ב' ואח"כ גס אח"כ ה' לו תמיד עליות
וירידות הרבה מלך מלך . רק שאח"כ ה' חוק שלא
יניח עבודתו ית' לעולם . אח"כ שיש לו ירידה
לפעמים . אח"כ ה' מתחזק עמו בעבודתו ה' .
בכל מה שיוכל :

ור' רגיל להחיל כל פעם מחדש . דהיינו כשנכל
מתדריגתו לפעמים . לא ה' מייאש עמו בשביל
זה . רק אחר . שיחיל מחדש . כאלו לא החיל עדיו
כלל לכוונת בעבודתו ית' . רק עזב הוא מתחיל מחדש .
וכן בכל פעם ופעם . תמיד ה' רגיל להחיל מחדש .
וה' לו כמה התחלות ביום אחד . שגם ביום אחד
לפעמים נפל מעבודתו וה' מתחיל מחדש . וכן כמה
פעמים ביום אחד :

וה' תמיד בלימודו מלך . ולמד הרבה מלך . ש"ס
ובספרים ומלך וצין יעקב . ובספריו הושר
ותיקונים . וכל כתבי האר"י . ושאר ספרים הרבה
מלך . ובספריו מוקד הרבה מלך . ואמר שכל הספרים
קצתם המדברים ממנו . כולם היו בדיני אביו . ואמר
ולמד כולם . שלמד את ספר ראשית חכמה . ואמר
בפירוש . שלמד את ספר ראשית חכמה פעמים אין

מלך . וגדול בקיאותו בכל הספרים . כפי מה שהלכו
דעויות קצת . ה' בלי שיעור . ובפרט בספרי מלך
ועין יעקב וכל כתבי האר"י . ובספריו הושר ותיקונים .
לא ימנעו דומתו בעולם כי כל החורג כולם היתה
מוכנה לפניו וסגור בפיו כשולחן הערוך . ממש פדור
העומד לפני האדם לפני עיניו . שיכול ליקח לעצמו
מה שירצה . כן ממש ה' כל הספרים הקדושים מוכנים
לפני עין שכלו הקדוש . בכל עת שרצה . וקצת מה
יכולם לראות ולהבין בספריו הקדושים :

וסיפור של לימודו כל לו כי נביעה גדולה כי בחכמה
ה' ה' לומד מעשיות . ולא היו מבין לימודו .
וה' בוכה הרבה לפני ה' . שאמר עיניו . וה' בוכה
ובוכה כ"כ עד שזכה שיוכל ללמוד מעשיות . וכן אח"כ
למד שאר ספרים ולא היו מבין ג' . וה' בוכה וזוכה
ג' הרבה מלך עד שזכה להבין . וכן בלימוד וזה
יכתבי האר"י ו' . ה' בוכה ג' הרבה עד שזכה
להבין . ואמר . שבתחילה . בכל ספר וספר שלמד
לא ה' מבין דבר . וה' קשה לו הרבה ולא ה' יכול
לעמוד על פסוקן של דברים . וה' לו יסורים גדולים
מה . וה' לימודו כי נביעה גדולה . ואח"כ למד
הרבה מלך כי ה' מתחזק עמו מלך . וזכר זכה ע'
השילתו ודעויותיו כלל . וה' מתענה הרבה מלך . וכמה
פעמים התענה משנה לשנה . וזכר דמי צעור ממש .
קודם היווה בן עשרים שנה . ולפעמים התענה שני
פעמים משנה לשנה רעופים זה לזה . ואח"כ
שה' ירש ששנים וימודל בחכמותיו ה' אדם דק מלך
אח"כ לא ה' חס על עמו כלל והתענה וסגף עמו
מלך . והתענה ח' פעמים משנה לשנה כשנה אחת .
אך עיקר עבודתו . אשר על ידה זכה למד שזכה
ה' רק ריבוי החפלות והתחזקות והתקדשות
והירידות והעיונים שה' רגיל מלך להחיל ולהחזק
לפניו ית' . וה' מרגה ומפשים אותו ית' בכמה מיני
תחזקות ובקשות שיוכלו בהחזקתו לקרוא לעבודתו ית' .
ועיקר מה שהעיל לו . היו החפלות שהחיל עליו
השנה . שה' רגיל מלך ליחד לו איזה מקום שחל
שאלו שם בני אדם וה' מפרש שיחזק לפני ה' כלל
אחרים ודעויותיו דהיינו כללן השנה . וה' מרגה ומפשים
אחרים ית' ומבקש ומתחזק לפניו ית' בכמה וכמה מיני
טענות ואמתלאות שראוי לו ית' שיקרבו לעבודתו וה'
רגיל בזה מלך מלך . וה' מכלה ימים ושנים על זה

מלך . ולא היתה את מקומו . וכמה פעמים ה' . שה'
נפל בדעתו מחמת זה . שהיה שהוא מחפץ ומעשה
ומפניו כל כך . שחקרד לעבודתו ה' . ואין מסתכלין
עליו כלל . ומחמת זה נפל לפעמים בדעתו . ולא ה'
מדבר עוד כ"כ בענין לבין קונו איזה ימים . אחר כך
זכר בעצמו . והתבונן בעצמו . על שהרבה אחר
מודותיו ית' . כי בלחמ דוולדו ה' חנון ורחום וכו' .
ובוולדו הוא רוצה לקרבו וכו' וחזר ומתחזק בדעתו .
והתחיל שוב להשתדל ולדבר לפני ה' כלל . וכן
ה' כמה פעמים .

ור' עושה כל מיני עבודות פשוטות של עבודת ה' .
בלי שום חכמות . וכלל בהגזגז גדול . ומחזק
בשי' לחזק . ה' עושה דבונתו בל מיני מעשה נערוה
בל מיני שמוק וקפיוות ושאר ענינים באלו שקורין
(פר שיטקיע) עד שלא ה' יכול לבא על דעת שום
דבר שהוא רוצה בעבודתו ה' . ובחכמה ביומו
ילדוהו ה' . וזה שה' לוקח איזה גדולים והחליפם על
טפלים . וכמה לבית הבנסת בהגזגז דרך חלון וכוונת
ולקח עמו הספר שערי ציון . ואמר הלשם יחוד של
טפלים מנוה . ולקח כפל אחד והשליכה לחוך המתן
דבחר . ואחר כך חזר ונעשה עמו באלו הוא מסתמך
דעתו מזה ואח"כ חזר ואמר לשם יחוד הג' . וחזר
והשליך פרוטה א' לחוך המתן דבחר . וחזר והסית
דעתו . וחזר ואמר הלשם יחוד הג' והשליך עוד פרוטה
א' . וכן חזר ונעשה כמה פעמים . עד שהשליך כל
הפרוטות לחוך המתן דבחר . ועל כל פרוטה ופרוטה
אמר הלשם יחוד הג' . וכוונתו ה' כלי שיעשה מלונות
רבות . כי עבודתו ה' בפשיטות גמור בלי שום חכמות
כלל . וכן ה' עושה ועושה את ה' בכל מיני עבודות
פשוטות לגמרי בלי שום חכמות כלל . אח"כ שבחמה
ה' חכם גדול ומופלג בחכמה מלך מלך גם ביומי קטנותו
ובימי צעורו . באשר ה' מפורסם לכל מכיריו . אח"כ
לא השתמש בשום חכמה כלל בעבודתו ה' . רק ה' נהג
לעשות כל העבודות הפשוטות שבעולם . דהיינו לימוד
התורה הרבה וזמנות מעשיות . וריבוי תפילות ובקשות
ויריבוי התבודדות מלך . לדבר ולפרש שיחזק לפניו ית'
בג' . וכוונתו בזה יוזה היתה עיקר חכמתו הגדולה מלך
כי מעולם הפלגת חכמתו . זכה ח"ק לחכמה זו . שאין
צריכין שום חכמה כלל בעבודתו ה' . כי זה עיקר החכמה
הגדולה מן הכל . (כמבואר בדבריו כמה פעמים)
שלא

גס ה' ממנו עמנו על גבי בית אביו חמת הגג שה' שם
במ' חדר בחכמה של קים שמחזיקין שם בן וגמספוא
וסם ה' ממנו עמנו . וה' רומד תהלים וה' נביק
בלחם לה' . שיוכלו לקרבו אליו ית' .

והכלל שכל המיני בקשות שבעולם שמנאליס בלזה
ספר שי' . המנוי ביומי . בכל כאשר לכל לא
היה שום חכמה ובקשה שלא התרה במה וכמה פעמים
כן תהלים וספר שערי ציון . ובקשות הדפסים
בסידורים הגדולים ושאר מיני בקשות ותחיתות וחי' .
התחיות הדפסים כללן השנה . כולם לא היתה
מלומדת יוה' רגיל לומר כל התחיות שאחר מעמדות
הדפסים אחר כל יום ויום . והוא ה' רגיל לומר כל
התחיות בולם של כל הימים בפעם אחד . גם ה'
רגיל לפעמים לומר בתהלים רק הסבוקים המדברים
מתחיות ובקשות ונעקד לה' . וה' רומד רק
סבוקים אלו . והשאר לא ה' אחר . וה' רומד כל
הסבוקים האלו מכל ספר תהלים בפעם אחד .
ומלבד כל זה העיקר ה' מה שה' מחפץ מעצמו .
דהיינו מה שה' רגיל לדבר מלבו לפני ה' .
כללן השנה . שה' מחפץ וטוען לפני ה' . בכמה
וכמה מיני טענות ותחיות ובקשות שאמר מדעתו ומלבו
כלל . שיוכלו ה' לעבודתו . וזוהי העיקר מה
שעויל לו לזכות למד שזכה . כך שמענו מפיו
הקדוש בפירוש :

ובמה פעמים ה' מדבר לפני ה' . דברי תחיות
ובקשות מלבו . ונודמן לו בחוך דיימרו טענות
יפות ותפילות נכונות ומסודרות . וכוונתו ביינו וה'
מחכם אלו לזכרון . למנון ית' רגיל להחפץ אורם
גם אח"כ . וכן ה' רגיל . בגיון זה לדבר בענין לבין
קונו הרבה מלך מלך . וכל תפילותיו היו שזוכה
להתקדב לה' . וה' לו סגות גדולות לה' . על זה :
ואעפ"י ה' ידמה לו תמיד שאין מסתכלין עליו
כלל . ואין שומעין לו כלל . רק אדרבא
דמה לו שמחזיקין אותו מעבודתו ית' בכל מיני
הרחקות . ובאלו אין רוצין בו כלל כלל . כי ה' רואה
שחלפין ונזכרין כמה וכמה ימים ושנים . ועדיין הוא
מתק-מס' ולא זכה עדיין לשום התקרבות . ע"כ
דמה בעיניו שאין שומעין לדבריו כלל . ואין מסתכלין
עליו כלל רק אדרבא מחזיקין אותו בכל מיני הרחקות
מעבודתו ית' . אך אח"כ ה' ה' מתחזק עמו מלך

סיפורי מעשיות

שלא להיות שום חכם בעבודת ה' . רק בחמיונות
ובכשיטות גמור בלי שום חכמות כלל . וכל דבר ודבר
שרצה לעשות בעבודת ה' היה קשה עליו מאד ככל מימי
פכידות שבעולם . ובתחילה היה קשה עליו מאד לישב
יחיד בבית מיוחד ליוזב שעות רעופים לשאוק בעבודת
ה' . וזה הדבר היה קשה עליו מאד בתחילה . אך הוא
זל היה מכריח עצמו מאד . ודבר תאוותו . וישב כמה
וכמה שעות בכל יום בהתבודדות בחדר מיוחד . וכן
היה קשה עליו מאד מאד . הבערות שהיה נריך לשנות
בכל יום . וכל כך היה קשה עליו . עד שלא היה אפשר
לישא כלל העול . מגדול הכבדות . שהיה כבד וקשה
עליו מאד מאד . ורק ע"י ענה זו נשא עליו עול
העבודה . היינו שכל יום היה חושב בדעתו . שאין לו
רק זה היום בלבד . ולא הסתכל על יום המחרת ועל
זמן שלהבה כלל . רק כהלו אין לו רק זה היום לבד .
וע"כ היה יכול לישא עליו עול העבודה של זה היום לבד
כי על יום א' לבד יכול האדם לקבל עליו כל מימי
עבודות שבעולם . מאחר שהוא רק ליום אחד בלבד .
וכשגמר העבודה של זה היום . אזי ביום המחרת חור
וקיבל עליו העבודה של אותו יום המחרת . וכן נהג
תמיד . שלא היה חושב בדעתו כ"א אותו היום לבד .
וע"כ היה יכול לישא על עצמו עול עבודתו שהיתה
כבדה עליו מאד . ובכל זה לא היה יכול לישא עליו כלל
מחמת שהיה מרבה בעבודת ה' מאד . בכמה מימי
עבודות בכל יום . והכל בטרחה וביגיעה גדולה .
ובכבדות גדול מאד . עד שלא היה אפשר לישא עליו עול
כזה . כ"א ע"י ענה הנ"ל . שלא היה חושב בדעתו רק
אותי היום בלבד כנ"ל .

והיה רגיל במדרים מאד מאד . ש כמה פעמים כשכא
היום . קיבל עליו בדרך . כל סדר העבודה שהיה
רוצה לעשות באותו היום . ואח"כ אעפ"י שהיה קשה
עליו מאד . היה מוכרח לעשות מחמת הכבוד . וכן עשה
כמה וכמה פעמים . וכן בכל מימי גדרים וסיגים של
פרישות מאיוס האוה ומאיוס מדה . היה רגיל הרבה
במדרים . כמה וכמה פעמים . וכמה וכמה פעמים
נשבע על ארץ דברים בנקיטת חפץ . כדי שיהיה חזק
לפרוש מאותו הדבר שהיה רוצה לפרוש עצמו .
וגדל עונש מעלת קדושתו בשבירת התאוה הכלליות
שהיה כוללת כל התאוות רעות . שהוא התאוות
המשגל . א"א לבאר ולספר . ואמר . שהיה לו נסיונות

סיפורי מעשיות

כ"כ אבל הצדיק שיש לו דעת . יסוריו גדולים מהחיות
וזה היה אצלו דבר פשוט . ואמר בכל אדם יכול לזכות
לזה למדרגה זו . וכפי הנהגה מדבריו היה .
שקדושתו של עצמו גבוה עוד יותר ויותר .

גם היה רגיל מאד בימי קטנותו ובימי ילדותו . לרדף
בכל פעם על קבר הצעש"ט ונוק"ל . לבקש מאתו
שיעזרו להקרב להש"י . והיה רגיל לילך לבס בלילה .
ובזמן החורף נעם שהיה קרירות גדול מאד . היה הולך
לבס בלילה . ומשם חזר והלך אל המקוה . והיה שם
מקוה רגל למרדך . ומקוה א' בחדר המרחץ . ובחר לו
לילך במקוה כפוף למרחץ . בעם הקרירות גדול .
ובכך היה קר לו מאד מרמת שנה מכבד כנ"ל כי היה
דרך רחוק צדן בימים לבית עממין . וכן מקבצת עלמין
למקוה . מלבד הבשיות שבהם הרבה על הקבר .
העפ"כ אחר כל זה היה הולך דווקא לטבול במקוה
שהיתה עומדת בחוף . כדי להקפד עמו . וכל זה בלילה
בלילה . נשמעתי מה' שאמר ששמע מפיו הק' . שבעת
שעשה הכבוד אלו . לא היה כ"א בן ששה שנים . וכל
כך היה מונע בעבודתו מבני אדם . עד שפ"א הלך
למקוה בנזק בנזק . ונא מהטעילה והפאזה היו לחות
מהמים . ונמחו עליו העונש . שחורף יהיה האדם
חוסף ראשו . כי לא עלה על דעתו שהיה במקוה . רק
סגרו שחפד ראשו . ונמחו עליו על שחפד ראשו בקרירות
קוה . והיה מחזיקים זאת למעשה נעדרת שלו . כי היה
מונע מאד מאד בעבודתו . גם כל התענוגים הרבים
מהם שקהענה . לא היה יודע מהם שום אדם בעולם .
אפי' הבינו ואמו וקרוביו . רק חששו לבד היה יודעת
מזה . והיה משכנעת שלא הגלה לשום אדם . והיה עושה
כמה וכמה החזנות . להעלים ולהסמיר כל התענוגים
שהקנה באופן שלא ידע מהם אדם . ונעם שהיה יושב
בבית חותנו . כשהיה חפץ לדבר עם הצעש"ט ז"ל . דהיינו
לילך על קברו ולבקש מאתו איה דבר בקשה . היה רגיל
לכסוע לק' סמילת שהיה במקוה לבית חותנו . והלך על
קבר הצדיק המפורסם מוה' ישעי' מילאום ז"ל . שהוא
מונה שם . ועשה את הצדיק הנ"ל לשליו . שילך ויודיע
לצעש"ט ז"ל את בקשתו . מה שהיה נריך אז .
ובענין האוה וכליה . היה לו ג"כ מלחמה גדולה
ועיעה גדולה מאד . קודם ששיצב . כי
בתחילה

בחתולה לא הי' משגיח כלל לשבר תאוות אכילה כ"ל .
אח"כ ראה לשבר תאוה זו . והי' קשה וכבד עליו מאד
מאד . וכ"כ הי' קשה עליו שברית תאוות אכילה . עד
שדמה לו . שכל התאוות יוכל לשבר . מלבד תאוה זו של
אכילה ונדמה לו שחלף לו . על אכילה בהכרח שחשאר .
כי א"ל לשברה . כל כך הי' חזק עליו התגברות תאוה
זו . ואצ"פ התגבר ענינו נכסה אח יצרו . וסיגר גם
תאוה זו . של אכילה לגמרי . וגדל קדושתו בפרישות
תאוה אכילה . הי' מפורסם לעין כל . כי לא הי' אוכל
כלל . וגם מעט שהי' אוכל . הי' בהכרח גדול מאד .
וסוכרם להכריח ענינו בכל הכחות כדי לאכול מעט . כדי
שיהי' לו חיות כח לחיות . ואמר שבתחילה החמיל לשבר
תאוות אכילה . דהיינו שהי' מכריח ענינו והרגיל ענינו
לאכול פחות ממה שהי' אוכל תחילה . וכשגשגה רגיל
בזה . שיחל פחות מקודם . ראה שגם עדיין יש לו
תאוה בואת האכילה אצ"פ שהיה פחותה מקודם . והחמיל
שוב לשבר תאוותיו ולאכול עוד פחות מזה . ואח"כ ראה
שגם זה תאוה . ואכל עוד יותר פחות . וכן אח"כ ראה
שגם בזה יש לו תאוה עדיין . ואכל עוד יותר פחות .
ובדרך זה רגל עד שהי' אכילתו פחותה ומצוטה מאד
מאלו בתכלית הנמנע והתניעו אחר א"ל לבאר . ואח"כ
יישב ענינו . שאצ"פ שחילתו מצוטה מאד . אצ"פ
עדיין יש לו תאוה בזה המצט שאוכל . והתגבר ענינו .
ושבר התאוה גם בזה המצט . עד ששבר תאוות אכילה
לגמרי . וינה מנחמה לגמרי בתכלית הקדושה עד שלא
הי' לו שום תאוה כלל כלל לא . ובין כך ובין כך שהי'
פורש ענינו ב"כ מהאכילה . מתמת זה לא הי' יכול עוד
לאכול כלל . וכפי הנראה מדבריו הי' שאח"כ הי'
לו כח לאכול בקלות בלי תאוה כלל . אצ"פ . אח"כ
הי' אוכל הרבה . אבל כבר לא הי' יכול לאכול
מתנת רגילותו . שהרגיל ענינו באכילה פחותה
ומצוטה מאד . ואמר . שאח"כ על היס צפת שגשג לא"י .
אז ראה שאין לו שום חיות משום דבר . חיוי הכריח
ענינו לאכול קצת . ומאז נה"ל אורגל לאכול קצת .
חלל קודם לזה . לא הי' אוכל אצ"פ אכילה פחותה כון .
כי באמת גם אח"כ . אחר שהי' על היס היתה אכילתו
ג"כ מצוטה מאד מאד . ומקודם גם שיעור פחות כזה
לא הי' אוכל .

ובענין הנשיה שלו לא"י ישראל . יש הי"ה לשער .
גדול יסורים העומים והקשים מאד מאד

שהי' לו בכלייה ובחוריה . וגדול היגיונות והמסירות
בשם וקייבוי המניעות שהי' לו קודם שזכה לבא לא"י .
וישאר כל זה בקונטרס מיוחד לקמן בעזרה י . אפס
קצתו ולא כולו . כי א"ל לבאר הכל .
ובענין שפירת בל המדבר רעות הי' מופלג בקדושה
מופלגת מאד מאד . וקצת סיפר מענין שפירת
כעס . ואמר שמתחילה הי' כעסן גדול מאד מאד .
ואח"כ מתמת שרצה להיות איש כשר כרונות ית' .
החמיל לשבר מזה זו של כעס . עד שזכה לשבר מזה
זו של כעס . אבל תכלית שפירת מזה זו מהיפך אל
היפך . דהיינו להסתפק לטוב גמור . שלא יכפת לו
כלל כלל שום דבר . ויהי' רק טוב בלי שום דבר קפידא
בעולם . זה וזה רק בדרך ישראל . שס וזה לזה
שמתגל הכעס בתכלית הביטול . וזכה ונעשה טוב
ממש . ולא נשאר בו שום דבר קפידא בעלמא . עד שאח"כ
אפילו מי שהי' עושה לו כל הרעות שבעולם . לא הי'
בלבו שום דבר שחל וקפידא עליו . אדרבה הי' אוהבו
ולא הי' בלבו עליו כלל . כי הי' רק טוב שיש ממש .
וגדל ענינו הפלגת מדת טובו . הי' מפורסם לכל
מכיריו . כי הי' רק טוב טוב בלי שום דבר קפידא וכעס
כלל . רק כולו טוב . וזה וזה בא"י כ"ל . וכבר נבאר
בשאריו הקדושים תורה על זה . שדייקא בא"י וזכין לבחי'
זו . שהי' בחי' ארץ אפים . היפך כעס ומרון אף .
ושבשכל זה נראה מזה רבינו לא"י וכו' כ"ס ויתמר
מזה ויקד ארצה ודרו"ל מה ראה ארץ אפים ראה וכו'
ע"ס . ובמדת ענוה . התפאר ענינו מאד . שהוא עני'
בתכלית הענוה . ואמר שאין מי שזוכה לענוה באמת .
כ"א מי שהוא במהריגה זו סיכול לומר על ענינו שהוא
עניו . כמו מזה רבינו ע"ס שכתב על ענינו והאיש משה
עז מאד מכל האדם וכו' . וכמו שזכינו בדברי רז"ל
שאמר רב יוסף אל חתני ענוה דאיכא ארץ . והוא ו"ל
הי' בבחי' זו . והתפאר ענינו בענוה מפלגת במדת
ענוה בתכלית הביטול לגמרי .

ואמר שהוא עניו בתכלית הענוות בכל האברים . כי
יש אחד שהוא עניו ואין הענוה בלב . ויש שהוא
עניו ואין הענוה מגיע דאיהו אחר אבל אכלו הענוה
בתכלית בכל האברים . כי לבו וכל אבריו הם בתכלית
הביטול . גם ענינו מדבריו . שהי' תפאר ענינו .
שבימי נעוריו . צפת שיגע ושרח בשביל עבודת ה' הי'
לו כמה וכמה ימינו סיגופים . וכפי הנשמת ומונח מדבריו
שהי'

ומכל המדות בתכלית . עד שלא נשאר לו שום תאוה
ומדה שום שחץ בעלמא . וזכה למעלה נוראה מאד מאד
בתכלית המעלה . וא"ל לדבר כלל בענינו הפלגת מעלתו
כי כל המוסיק גורע . וכל מה שספרנו עד הנה . אס
אמנם כגונת נחשבו כל הסיפורים הא"ל לגדלו לפי עולם
מעלתו שזכה אח"כ . עם כל זה ספרנו כל זה מענין
עבודתו ודרכיו בימי ילדותו . למען נדע ונשכיל איך
הבחייה חפשים . וכל אדם יוכל לזכות אס ירצה למעלה
מופלגת מאד . אצ"פ שדמה לו שקשה וכבד עליו
העבודה מאד . ואין מניחין אותו ליכנס כלל בעבודתו
ית' כי התאוות והמדות רודפן אחריו מאד . אצ"פ
לרץ שיהי' עקשן בעבודתו ולכלי להסכל על כל זה .
כי בסיפורים הללו יבין החכם מדעתו . איך גם על
רבינו הקדוש והנורא זנוק"ל עבר ג"כ כל המניעות
והכבידות הכל' ועבר בכל זה ואצ"פ זכה לשבר הכל
מתמת שרצה באמת בעבודתו ית' . ובחר בחיים באמת
עד שזכה לעה שזכה . ואמר שאפי' לא הי' מורע האלקי
הבעש"ע זנוק"ל . רק אפי' אס הי' ממשפחה הירודה
שבישראל . הי' זוכה ג"כ למה שזכה ע"י עולם עבודתו
ויגיעו שיגע ושרח מאד מאד בעבודתו ית' .

ורקפיד מאד על אלו האגשים שסוברים שיעקר מעלת
הנדיק והשגחו שזוכה . הוא מזה הכמה לבד
מתמת שיש לו נשמה גבוהה מאד . ואמר שלא"ן הדבר
רק העיקר חלוי במעשים טובים ויגיעו ועבודות .
ואמר בפירוש שכל אדם שבעולם יכול לזכות למדרגה
הגבוה ביותר כי אין הדבר חלוי אלא בדמירת האדם לבד
אס ירצה לרחם על ענינו וליישב ענינו היטב היטב מה
שטוב לפינו באמת ופ"י . והכל לפי רוב המעשה .
ועי"ב אפי' המופתים הנוראים שראינו מרבינו ז"ל .
אין אנו עוסקים בזה לשפר . כי אין זה שבה
אכלו כלל לפי עולם הפלגת מעלתו . רק ספרנו מה
שנוגע לעבודתו ית' . למען יתעורר התשכיל ההפך
באמת . כי אין שום חירוף בעולם וכל אדם יוכל לזכות
למעלות גבוהה . אס ילך ויתגבר בדרכי רבינו ז"ל
שנבארם כאן בסיפור זה . והעיקר להיות רגיל מאד
בהפילות ובקצות הרבה מאד . ובפרט לדבר ציו לבין
קונו בלשון שמדברים בו להרבות נשיחה לפינו ית'
לרונתו ולפייסו ית' . ולהתחנן לפינו שיקרבו לעבודתו
באמת . ודי בהערה זו . לכלהפך באמת . חזק

סדר הנסיעה שלו לארץ ישראל

קודם שנסע לא"י. כי בקאמיניץ. והנסיעה שלו לקאמיניץ הי' פליאה גדולה. כי פתאום נסע מביתו. ואמר שיש לו דרך לפניו לנסוע. ונסע מביתו על הדרך שנסעין למעוזבון. ואמר שהוא בעצמו אינו יודע עדיין לכוין הוא נסע. ונסע למעוזבון. ובמעוזבון נחודע לו מן השמים. שהוא צריך לנסוע לקאמיניץ. ונסע לקאמיניץ. וכל נסיעותיו היו בפשיטות בדרך אנשים פשוטים. בלי שום התנשאות וכלי שום פרסום. אע"פ שאז כבר הי' מפורסם בעולם אע"כ הוסיף מאלף לחשויו שנאצו עמו שיהיו לבלי להודיע בשום מקום שהוא נסע. ולא ידעו בשום מקום שהי' שהוא נמלט שם. כי נסע בבעלם בדרך הסודיים. והי' בקאמיניץ ואז באותו העת לא הי' רשמי שום יהודי לדור בקאמיניץ ולא ללון שם בחור העיר רק כל היהודים היו דרים חוץ לעיר. וכל מי שהי' לו איזה עסק בחור העיר. הי' נכנס לחור העיר ביום. והי' רשמי להיות שם כל היום. וכלילה הוכרחו כל היהודים לנחת מן העיר. כי לא הי' רשמי שום יהודי ללון שם כמפורסם. וכנסו רביו ז"ל לחור העיר עם איש אחד שהי' עמו אז. והי' שם עד הלילה. וכלילה צוה להאיש שהי' עמו שיצא מן העיר. והוא ז"ל נאמר שם לבדו בחור העיר וצוה על האיש הנ"ל שידום המחרת יבא לחור העיר וימצאו שם. והוא ז"ל לן שם לבדו בחור העיר. ואין שום בריה יודע מה עשה שם. וביום המחרת. נכנס האיש הנ"ל לחור העיר ומנאו שם ואח"כ נכנס הוא ז"ל עם האיש הנ"ל לחור כמה וכמה בתים. ועשו להם איזה שייכות ליכנס שם. ובקצת בתים נזו ליתן להם יין שרף וכיוצא בזה. והי' בחור הרבה בתים מאלו ואין שום אדם בעולם יודע ויגמרו מה עשה שם ואח"כ נסע משם לביתו. ואח"כ אחר שלן שם רביו ז"ל. מאותו העת והלאה מיתן רשות לאנשי קאמיניץ לדור בחור העיר.

ואמר רביו ז"ל. מי שידע מפי מה היתה ארץ ישראל תחילה ביד כנען. ואח"כ באה ליד ישראל. הוא יודע. מפי מה הוא הי' תחילה בקאמיניץ ואח"כ בארץ ישראל:

והנסיעה לקאמיניץ היתה פליאה גדולה מאלו. וכל העולם אמרו פירושם על זה. קצת דורשין לשנה וקצת וכו'. אבל כולם טעו. אפילו אותן שאמרו לשנה לא היוונו כוונתו כלל. ואפי' אותן

שידעו קצת. מתעמם שהוא בעצמו גילה להם איזה רעו אצ"י כ לא ידעו כוונתו בשלימות. וכבר אמר דבר נאה על זה. על מה שהעולם טועין ענמן בן חמדי. בכל מה שאז עשה. וכו'.

קצת אמרו. שנסע כדי למנוח שם את הכתבים של הנעש"ט שסגרים באבן. ואומרים קצת שהם טמונים שם בקאמיניץ. ואמרו שנסע לשם בשביל זה והוא ז"ל התלוצץ מזה. ואמר שלא נסע כלל בשביל זה. כי אינו צריך להם כלל ואמר אליו הי' רונה אותן הכתבים הי' מביאים אותם לביתו. אך הא' אינו צריך להם כלל.

בערב מה הפסם. (שנת חק"ה לפ"ק) יצא אדמו"ר ז"ל מהמקוה. ואמר לזה שהלך עמו שנאת השנה והי' טודלי בארץ הקדושה. ובחג הפסח. אמר תורה על פסוק ושבינך במים רבים ועקבותיך לא נדלעו. והקשה מרישא לסיפא. ואמר הא"י על זה. ומירץ קושיא זו. ומתוך דברי תורתו הקדושה. נחודע לכל באי אליו. שטודלי יבא לא"י.

ובאשר שמה אשתו זאת. שלחה בתה אליו לשאול אותו איך אפשר לו להיות איתם מי יפרנסם. והשיב כך. אחי תסע למחנהך. אחותך הגדולה יקה אחד אותה להיות בביתו משרתת קטנה שקורין נאיקה. אחותך הקטנה יקה אחד אותה לביתו משרתת. ואמך תבי' משרתת קטנה. וכל מה שיש בביתו. אמר הכל על הונאות הדרך. וכאשר שמעו זאת בני ביתו גאו כולם בנביה. ונצט כמה ימים ולא הי' לו שום רחמנות עליהם. ואמר כי לא בני בלאו הכי יי' איך שיהי' הוא יסע טודלי. כי רוצו כבר הוא שם ומיעוטא בחר רוצה אליו. (ואמר בזה"ל. ווארין דית גרעטע העלפט איז שון דארט וכו'). ואמר אי רוצה לנסוע לא"י. ואני יודע גודל המיעוט והעיבותים שיהיו לי על זה בלי שיעור וערך. אך כל זמן שהשמה בקרבי כל זמן שהי' לי רוח חיים באפי. אמר נסע נסע ואסע בכל כחי לשם. וכל עוד נפשי בי תסע לשם. והי' העוב נעשה:

ואמר בכל פסיעה ופסיעה של נסיעת א"י הי' לי מסירת נפש. ואמר אי רונה לנסוע מיד איך שיהי' אפילו בלי מעוט. אך מי שירצה לרחם עלי יתן לי מעוט על הנאות. וחיכך נסעו אנשי שלומים בעיירות הסמוכים וקצנו מיד איזה סך למען יהי' לו עכ"פ

סיפורי מעשיות

ה

עב"פ על הוללות לנסוע מביתו. כי הנסיעה היתה נחמיה גדולה. וראי' שאלו לעבדו בשום אופן. איזה זמן כלל. ונסע מיד בזירות מביתו בחי' אייר. והמחיק סוד יחדיו עם איש א' מאנשי קיסע עמו בלוות חלה:

ובח"ו אייר. נסע מביתו מק' מעדועדיוקא. לעיר ניקלייחב. ושם הי' ספינה עבור חטים. ונסע עם אותה הספינה דרך אלעם. והוא הי' הראשון שהחיל לנסוע לא"י דרך אלעם. כי מקודם היו המשולחים ושאר אנשים יראים לנסוע דרך אלעם. כי אמרו שהם מסוכן דרך שם. והוא בזמנא הגדולה הבין חיכך שטוב יותר ממה שעמים לנסוע על הספינה מאלעם. כי מקצתם את הדרך הרצה שיש ממדינתו לגאלאץ. וס' יוצאים מן הסלמה שיש כשוסעים מגאלאץ שיש סכנה גדולה כשיוצאים מהנהר כונא על הים כמפורסם. ע"כ לא השגיח כלל על דברי העולם. ונסע ממיקלייחב דרך אלעם. לסטאנבול:

וצוה להאיש שהי' עמו לקנות יייר הרבה ודיו. ומיד צבואם עלהספינה החמיל לכתוב תורה. וקוהיר את האיש הנ"ל לכל יעיין כלל במכתב. וכוונת האיש להצטיה לו כסן שלו. ואז האמין לו. ונחן לו המפתח מהביבה. וביניהם מאלעם. שם ליוו אותו הרבה אנשים מאל כבוד גדול ונסעו אחריו כמה עגלות וליוו אותו צביר ובמשה. ושמה גדולה מאל. וצבואם להספינה והחמילו לילך על הים השחור. חיכך במעת לעת הראשון הי' פרטיות גדולה דהיינו רוח סגרה. עד שהגלים קפצו על הספינה. והוכרחו להיות בחדר סגור ומסוגר מחמת המים שלא יצאו עליהם. והיו ברכים ורעמים ורוחות גדולות בלי ערך. והי' פחד גדול מרגש הרעמים והגשמים ושארן בגלים. ומחמת פחד לא הי' באפשרי לישן כלילה וכו'. ואחר ד' ימים באו לסטאנבול. וישבו על הספר. כי לא היו יודעים באיזה בית לכוון כי לא היו יכולים להכיר צין ישמעאל ליהודי. ולא יכלו לשאול. מחמת שלא היו יודעים לשון. ובדואהם שם שהם יושבים על הספר הלכו ומנאו איש א' מחורגמן שידע גם לבויתו. והי' מליץ ביניהם ומיד שג"ו להם אכסניה טובה צרלק הנקרא גאליטא. וכאשר נכנסו לשם. אחר שעה או שתיים. אחר שאין רגוע לעמוד שם. ושאל אותו המלך. אפשר טוב לפיכך להיות צעיק סטאנבול. דהיינו

דעיר המלוכה ששם דירת החורג. וכס' אין שום זוג רשאי לנח לשם. כ"א זכרים לבד. והשיב ששם צוודאי טוב לפניו. וגילה לו שיש שם שד"ר מאי. ועמם עוד צ' אנשים ממדינתו שהיו בא"י ועכשיו הם רוזרים לביתם ומסעים מא"י לח"ל. וכאשר שמע זאת. אמר הוא ז"ל להאיש הנ"ל שהי' עמו. אני מזהיר אותך לבל הגלה אותי כלל ולא הגיד כלל מי אנכי. אם ישאלו עלי. ויצאו לשם לעיר הנ"ל. וצבואם לשם. מיד הכיר א' משני האנשים הנ"ל שנכסו מא"י לביתם. את האיש שנסע עם רביו ז"ל. ושאל אותו מה אהה עושה כאן השיב לו אני נוסע עם זה הדרך צענים לארס"ק. ושאל אותו מי הוא זה. והשיב לו שיש לו צילוט מהקארדאן של הקיר"ס מיוסקרייך. ולא רצה לגלות לו מי הוא בעצמו. כי שר הדיור אותו רביו ז"ל בנ"ל. ונכנס בלגס על רביו ז"ל. שהוא נוסע מהקארדאן. לחלוק על החסיד המפורסם בנתיב קדישא מו' הדרסם קאליסקיר ז"ל. והלויים אליו. ונכנסו בטעות זה עד שהי' להם הכחות גדול"ע. לפי טעות ודמ' להם כאלו הוא ז"ל הוא מבורה מאנשים רבים בשביל לחלוק עליו. והחמילו לחקור אלל האיש הנ"ל שהי' עם רביו ז"ל. אם יש לו גגרת והשיב שאין לו. ושהלו אותו מה כוונתו בנסיעה זו לא"י. והשיב שאינו יודע כוונתו. ולא רצו עוד לכמוך על האיש הנ"ל. ואמרו שגם הוא מרמה אותם. ואמרו אע"פ שמכבדו אנו מכירים אותו לאיש כשר אבל עכשיו שוב אין לנו יודעים הם עוד מחזיק בתומך. ושהלו אותו שאלת את רבך ר' נחמן ממעדובקא. אם לנסוע עם האיש הזה. אמר להם כן. אבל הם לא כמנו עוד על דבריו בנ"ל. כי נדמה להם צדירות על רביו ז"ל. כי לו הוא איש מרמה ח"ו. ומוסע לחלוק על אנשי א"י. והלכו אללו ז"ל בעצמו לחקור אללו מי הוא. ומאיה מקום הוא ומאיה משפחה ולא רצה לגלות כלל. ודיברו איתו בחכמתם. ורנו נחקור צנמה אופכים כדי להוציא ממנו איזה דיבור להבין ממנו עי"ז מי הוא. והוא השב להם על כל שאלתם בחכמתו. ולא יכלו להבין כלל. וצלצל ד. חס מאל מאל. ורימה אותם ועיקם את מוחם עד שלא יכלו ל. מוד עליו כלל. להבין ממנו לא דבר ולא חזי דבר. ובכל פעם נדמה להם להיש אחר. למשל. ששאלו אותו אם הוא כסן. השיב כן. אח"כ צינס שהח"ז שאלו אותו פתאום. אם הוא ישראל-השיב כן. שאלו אותו. אחמול המרת שאתם כסן. ועכשיו אתה

אדם אומר שאתה ישראל. והשיב. כהן זה מלת חסד
וישראל מלת אהבה. וז"ל שיש בו מדה ואהבה וגם מדה
ואהבה. ואמר לו ייבך אתה שאתה מהחולקים בנולדתי.
ואיך רוצה לגלות. והתחילו לשנוא אותו בתכלית
השנאה. וביזו אותו בכל מיני בזיונות וקיללן אותו
בקהלות מתינות בלי שיעור וערך כמה ימים. ורוב
הבזיונות היו מאד משני האנשים הנ"ל. וקראו לו
התחיל לקבץ אותם ואמר להם זאת תדעו שבנולדתי לא
אגלה עיקר כוונת נסיעתי לא"י. כי מלכתי לפומי לא
גליתי. ואעפ"כ מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד
אעפ"כ שלא ידע אחד עיקר כוונת חבירו. והשיבו לו.
אם אתה תגלה לנו כוונתך. בנולדתי יגיע לך טובה גדולה
עד מאד. והשיב להם אני איני רוצה לקבל טובה מכאן.
ולא אגלה לכם עיקר כוונתי בשום אופן. אדרבה
אחס תוכלו לקבל טובה מאתי אם תרצו. השיבו לו
נראה מלאך. שאתה מדבר בלשונות המפורסמים
הגדולים. כמו ר' ברוך ור' שלום ור' נחמן וכו'.
שדרכם לדבר גדולות בלשון נסתר. אך בנולדתי איני
אחד מהם. כי נראה שאתה בנולדתי מהחולקים על
הדריק הנ"ל. ואמר לו. שקדש שיבא לא"י יהי' שם
להטעות אותם. גם הלו להסרסור מהשפעת וכו'. והוא
מחשבי פולין וגם אשה מהשפעתין וחמורו. היא יונאת
ונוכחת בבית החורג. והאיש ההוא הוא איש גדול שם.
והלכו אלו האנשים הנ"ל אל זה הסרסור. וביקשן אותו
ואמרו לו. למען השם. לכל תניח את האיש הזה
לנשוא להם. כי הוא מהחולקים ורוצה לעשות גירוש
שם מ"ו. ואם תוכל לעשות לו איזה רעה. שדרך כפול
מן השמים ורבינו ז"ל והאיש שהי' עמו לא ידע מזה.
כלל הדבר. כי אלו ב' אנשים הנ"ל ביזו אותו וז"ל בכל
מיני בזיונות וכו'. והוא סבל הכל ולא רצה לגלות להם
בשום אופן מי הוא. ורימה אותם בטוהה ובכלל
לעצמם מאד מאד עד שהיו תבזים אותו בכל פעם. על
שכל פעם הוא משה ענינו. פעם א' דיבר עמהם
עד שדמה להם כדבור. שהוא מלאגורא וכו'. ואח"כ
ראו שלא כן הוא וביזו אותו מאד מאד ופעם אחד דיבר
עמם וגמה להם שהוא בן הקאמרניר. דהיינו בן המגיד
מקאמארא. שהי' אז מחלוק גדול עמו כמפורסם.
ואח"כ ביקר הדברים התחיל הוא וז"ל לקלל את
הקאמרניר וגברו בו הלא הוא אביך. וראו שעדיין

ואמר

ואמר שאתם לא הי' לו אלו הבזיונות והקטנות לא הי' לו
אפשר לבל לשם בשום אופן. ואמר שאתה שראו מוכרת
לשאר שם בנפלאות דבוע למוח שם אך זאת הקטנות
והבזיונות הביזו אותו. כי קודם שבאין לא"י וכו' כנ"ל.
אח"כ טוב רבינו ז"ל להאיש שהיה עמו שיתן להאנשים
הנ"ל שבזו אותו כנ"ל. מהמאכלים ומשקאות
ומיני מרקחת שלהם שהיה עמם. ליתן להם מהכל
ומשבו אלו האנשים לביתם. ולא רצו לקבל אגרת מהבינו
לבינו. רק מהאיש שהיה עמו קיבלו אגרת. ורבינו ז"ל
היה אגרת שלו בחור אגרת של האיש הנ"ל. והוא
האנשים היו רוצים לפתוח את האגרת. של האיש הנ"ל
אולי יוכלו להבין ממנו איזה דבר מרבינו ז"ל מי הוא
ומהו. הוא אצל לא היו יכולים למנוח האגרת אולם
כעצמם מהם סיבן שהיהו את האגרת. ולא צל לידם
האגרת עד שבאו אל הקאמרניר בנולדתי אז מלאו האגרת
אולם. וראו מן האגרת שזה היה רבינו ז"ל. המה ראו
מן תמור. ונכסלו מאד. והאיש ההוא שבזו אותם
הרבה כנ"ל בא לבינו. ונפטר בסמוך לביאמו ממנו.
וביך אחר גסיעתם מסאנביל. בא אליו הסרסור
הנ"ל. והראה לו אגרות הרבה מזדיקי דורינו
ששלחו אליו בקשתם להיות לעזר להאנשים המושבים
מהכל להם. כי הוא חשוב בעיני קשרי מלוכה.
זכן תדעו. אם תגלו לי מי אתה ומאיזה משפחה אתה
הרי טוב. ואם לאו. יש לאל ידי לעשות עמכם רעה
אשר לא תוכלו כפרה. ולא יועיל הון לשחד במוון.
ולא די שלא תסעו להר"ק. גם תהיו בבית האסורים.
וכיוצא בדברים אלה. וכתבתי שמה זאת רבינו ז"ל מיד
אמר לו האמת. ששמו הנ"ל והוא נכד להנע"ש ז"ל
ולר' נחמן מהאידע"א ז"ל מיד נאמר אחר הסרסור
הנ"ל והלך מאחור. וליום המחרת בא הסרסור בהכניע
אליו. ואמר לרבינו ז"ל בלשון אהבה וכו'. רבי ה'
עמכם. תדעו שכל הטובות תקבלו מאתו. ונכרבים
ימים כפול. על זה שגלייתם לי האמת. כי אם לא הייתם
מודים לי. הייתי מוסר אתכם לבית הסוהר. והייתם
נעשם בעלמא דין ובעלמא דאזי. ונקשתם אתכם לקבל
טובה מאתי. הן בשכירות הספיקה. הן בשאר דברים
בי אי מוכן ומזומן ליתת אתכם.
וביזם מחר בא ואמר שזה שיהיה מח"ל עם יהודים
ועם להם ג"כ שחט מוכרם. ושם באותו ספינה
היה הרב החסיד המפורסם מו"ר אבא ונאלץ כנ"ל

פתאום

פחוס על הארץ וסבב כך כמה שנות . ואח"כ הניחו
 אותו על המטה . וסבב סב כל הלילה עד למחרת חמי
 שיום . והי' שוכב כמי שנוגע עד שזרזו הס"י שקם
 ממטתו וחזר לחתונה . והי' לו סגנות גדולות רבות
 וענומות ומיניעות אין משפר בכל עת וכלל רגע סע
 ואמר שבוניות והקטנות הנ"ל הועיל לו מאד כנ"ל :
ואמר רבינו ז"ל שכל כך נפנס בהקטנות ונעשה רגיל
 בעניני הקטנות כ"כ . עד שאח"כ כשזא לא
 ורצה להסליך ואח"כ מוכרח להכריח עצמו בלחוח
 לשבר ולהסליך אח"כ עיני קטנות הר"ל כי כבר הי' קשה
 עליו להסליך זאת מחמת גודל הרגילות . כל כך הי'
 נכנס בהקטנות בחלילה . גם אח"כ כשזא מא"י הי'
 חידוש נפלא בענין זה . וישנם הפלגת גדולת חכמתו
 בענין זה . עמוק עמוק לא נשגב ולא נראה כוחה . כי
 זה ידוע שקודם שנתחן מדרגה לדרגה נדבק שיהי'
 ירידה קודם העליות וכו' . ואח"כ לעיני קטנות
 להיות איש ששט לגמרי וכו' . והוא ז"ל . מחמת
 שכל ימיו לא הי' עומד בשום פעם על מדרגה אחת
 רק בכל פעם בכל יום וכלל עשה הי' עולה תמיד
 מדרגה לדרגה . ע"כ הינה חכמתו בענינים אלו נכונה
 ועמוק מאד . עמוק עמוק ממשמאלו :
ואמר בזה הענין הינה העלמות של הצדקה . שכל
 הצדקה לארץ הוציא למגדים ולנ"י וכיוצא
 במסורס . ובאשר נשמע לאנשי סטאנבול . שהעלמות
 הנ"ל מחזרת וסגרת הולך וזא על היס אזי לא רנו
 קולא קדישא של סטאנבול . להניח שום יסודי לזאת
 מקור העיר וחונת להרשע על היס ורבינו ז"ל לא הסגית
 על זה ורצה להפקיר ח"ע . ואמר להאיש שהי' עמו חלע
 שאני רוצה לנסן את פגמתי אחי בסכנות גדולות
 ונעמוות אך את נפשי חזי רוצה להפקיר . נכן . אם
 חרצה קח לך מעות . על הולאות וסוד בשלום לביחך .
 ואני אקב לבדי בהעלם ובהסתר מאנשי סטאנבול כי את
 עגמתי אפסוק . והי' איך שיהיו וכו' והאיש הנ"ל
 חילק זה ואמר . במקום אשר יהי' שם ארצו . אם
 למה חס לחיים עם יחי' עבדך . ובאשר חלש אלק ג"כ
 והי' ברחמינו הוא מסבנות מזהפק . וסבב ברחמינו
 שחמרוס או יומיים נשמע היות שושב שם בסטאנבול
 חסס הגדול מירושלים . אשר קיבץ על יד נדבות עבור
 עני ירושלים עמ"ק . והי' נדעמו להעזב שם עוד
 סנהאסת . ופחוס נחשור ואמר לאנשי סטאנבול .

על מלבושיו ועל חושר פניו שיש לו פאות ארוכים כנכונ
 צמדיניתו ושאינו יודע לשונם וכיוצא בזה . ואמר
 שהוא בודאי א' מהמרגלים של הצרפה ולא הועילו שום
 פיוס ובקשות . ואמר רבינו ז"ל על הכפנים . והיה
 נדעם הקאפיטאן להעזב שם עם הספינה להיות עומד
 לפוש חיוס ימים . ואח"כ הי' צ' ימים קודם ר"ה אך
 הספי' לא יכלה לעמוד שם מחמת גלי הים שרצו להסכה
 ולא הועיל שום עצה ותחבולה לזה . והי' הדבר לפלא
 גדול בעיני הקאפיטאן . וסהל מה זה ועל מה זה .
 והשיבו החכמים של הספרדים . שקבלה צידם היס מפי
 איש . שבוס המקום . שאלך יונה בן אחמי הנביא . ולא
 יכלה הספינה לעמוד שם חוזה הלילה . והוכרחו לזוז
 עם הספינה משם . והלכו משם ובאו צערב ליל זכור
 צרית לעיר הקודש חיפה . ועמדו חלל הר הכרמל נגד
 מערת אליהו . ובאשמורת הבוקר חמרו כל העם
 סליחות בשמחה גדולה . ואח"כ התפללו הפלג חרית
 ואח"כ הלכו כולם לעמ"ק חיפה אנשים ונשים וטף . ואח
 נכנס רבינו הקדוש ז"ל לארץ הקדושה . ובא אל המקום
 אשר נכסף אליו . והשתוקק אליו בהשתוקקות וכיסופין
 וגיעגועים גדולים מאד מאד . ואמר נפשו חלפים
 ורצונות פגמים בשביל זה . והסליך נפשו מנגד . עבור
 זה . וגודל עונס השמחה שהי' לו בזהוה הרגע שזכנס
 ועמד על אדמת הקודש . אח"כ לשער צמח . אלו כל
 יומים דיו וכו' לא יספיקו לבאר חפס קצת מזה . כי
 חייך ומיד השיג מה שהשיג . כי אמר שהיך כשהלך
 ד' חמות צא"י פעל מיד מה שרצה להשיג . והאר חלח
 פיוס הלכו למקום ואח"כ לבס"כ ונחממהו עד הלילה .
 ובשבת רבינו ז"ל לביתו אל חכמיא שלו . והי' לו שמחה
 גדולה וענומה עד מאד . ובכל רגע ורגע . אמר להאיש
 שהי' עמו . השריך שוכית לך . נהיות עמי כאן .
 וזהו לו לקרות ולהזכיר לפניו מהנעטיל כל הנרשמים
 שם דהיינו כל הנלוים אליו שחננו לו נעטילך משמחיהם
 ואכלו שם סעודת הלילה של ר"ה . וסכל בשמחה גדולה
 עד אחר הסעודה עד ששכחו שם לישן . ובבוקר הלכו
 לביתם . ואחר שזאו מדיה"כ נחשורר צו דלגה ולב
 נסב-מאד בלי ערך ולא דיבר מאומה עם שום בן אדם :
 וחיבבך אחר ר"ה הי' רצון רבינו ז"ל . להזור חיבב
 לביתו . ולא היה רוצה ללכת כלל לשום מקום
 לא לנפת ולא לטבר' . אך האיש שהי' עמו הי' כוספו
 חק מאד לזון עיניו במקומות א"י . ובא אל רבינו ז"ל
 ואמר לו שיש שירה לילך עמם לטבר' . והשיב לו . יס

צַעֲמֵנוּ : וְכִּי תִשְׁמְלוּ מַעַמְנוּ בְּשָׁלוֹם בְּחֶאֱדָי ה' : שְׁבַח הַרְאֵשֶׁתְּךָ

ובתה"מ ארצה • הלכו כל העולם וגם רבינו הלך
 עמם למצרה של אליהו הנביא • וגם עשו
 כל העולם שמחה גדולה וריקודין ומחולות • והוא לא
 הר שמח כלל • רק ישב עם בהכנעה גדולה וכלב נשבר
 וסאל הרב ר' זאב הנ"ל את הארץ שהי' עמו • מה זה
 ועל מה זה • שהוא בעצבות מן ר"ה עד עתה • וה' יודע
 אם טוב הדבר • וגם שמחת תורה עשו הקפות בריקודין
 שמחה כהוגג בשרט שהיו עם אנשים חסידים • והוא
 ז"ל הי' גי' בזה"כ • ולא רצה לצאת שום הקפה • רק
 ישב עם בהכנעה ובכפיפות ראש (כאשר דרכו הי' כן
 ע"פ הדוב • קודם פאכה לפצול מה שהי' רוצה בכל עת
 ובכל ענה • שהי' לו לב נשבר מאד בכל פעם וכו' כאשר
 יבואר לקמן) ואחר שמחת תורה אמר להאים שהי' עמו •
 ב"ה פצלתי מה שרציתי על גד היותר טוב ונכון • ואעפ"כ
 הי' צדדתי להסתמך כאן ממדת חיוב • א"י • ועבדתי
 צדדתי להסוג וקיימות לבתי לחון לארץ • ע"כ כך נשבר
 הספינה לסאפנדיל • ולא אבה הארץ שהי' עמו לשמוע
 אליו ומיין לשבט לביתו כי אמר שרצונו להיות בעברי'
 וכו' • והשיב לו רבינו ז"ל • מאחר שאתה מצאנו להיות
 בעברי' • כך נשבר חמורים לשם • כי דרכו הי' לבלי
 להתעקש הרבה על שום דבר וכו' • ושבר חמורים •
 והלכו לעה"ק עברי' • ובאו לשם לצת צד • וכל הליכה
 הלכו אהב עברי' לקבל פניו זה נכנס וזה יוצא • וארצה
 הליכיו עמנו בבגדי שבת לכבודו • ולא הי' יסן כל
 הליכה מחמת זה • ובתחילה שתאכסן בבית ש"ב מין ונכד
 של הרב הקדוש מוה' נתן מהרילינגא ז"ל • אך רבינו
 אמרו שצריכין לראות בשבילי' בית גדול שהי' לו הרחבת
 הרעף • ומיד השכימו שתאכסן בבית הרבני המפורשים
 היותר וחסיד מוה' נבי הארצה • וכנסו לשם • ושלא
 אליו הרב הקדוש המפורש מוה' אברהם קאליסקא
 ז"ל • כאשר שיום הקדוש הוא אלנו • ע"כ הוא מן הנשגב
 שילך אלנו ליתן לו שלום • והשיב רבינו ז"ל • שכלל זה
 הי' בדברו ליתן אליו • ומיד הלך להדריק הנ"ל • וקיבלו
 בכבוד גדול מזה מאד • ובאצלה יתירם ובחיה גדולה
 מזה מאד • וגדול האהבה והחיוב שהי' לארץ הקדושה
 מוה' אברהם הנ"ל עם כבוד רבינו הקדוש ז"ל • והוא
 לבאר ולאשר • ושיחת פניו שתאכסן אלנו • והשיב
 רבינו ז"ל שהי' שיעמוד בקדושת אלנו • אך על שבת
 הי' חללו • וביום מתה שלם בשבילי' • וקיבלו על

היריעה לספר • כי זהו עמו בחכמה ופלאה • עד ומקם נסעו

המסמור נחבטל נגדו • וזה להאיש שה' עם רביו ז'ל
שיעשה כרוז שיחזרו כל הנורחים וחזרו כולם עי'ז
לתוך העיר • ורבינו דבר עמו בחכמה ואמר לו שאלה
ניפה לסקיד שיחפלו על ארץ ישראל • וסי' חסיד ועניו •
כי המסמור הג'ל ה' לבוע • ודימה עצמו • כאלו הוא
חסיד • והתחיל לדבר עם רביו ז'ל עניו חסידות •
והוא ז'ל עשה עצמו כלא ידע • עד שדמה להמסמור
כאלו הוא ז'ל מחזיק אותו ג'כ לחסיד • ודיבר עמו
בחכמה וערמה • ודיבר על לבו שירגיל א"ע לומר
תהלים • עד שאמר לו רביו ז'ל • בזאת אדע שאין כך
גיאות אס תוכל לומר תהילים בביתו לפני בני הנעורים
בבני גדולה • וכן היה • והתחיל מ'ד לומר תהילים
בבני גדולה ודמיונו על לחיו • ואח"כ נפל המסמור
למולסה • ואח"כ היו שומרים על כל השערים לשמור
אס יבואו משולחים • כי זה ה' מסירתו שאמר שאל
בן רב מכאן להסם • אך ה' ה' בעזרם • והעלימו
הדבר מהמסמור הג'ל • ושלחו את האיש שה' עם רביו
ז'ל לחיפה וקיבל הוא את המעות מהמשולחים והוליכם
לטבר' ונתנם לרביו ז'ל • והוא נתן להם וחלקו •
ובאשר עמד המסמור מחולש • התפטר א"ע שייעשה
לסם עוד רעות • ואמר רביו ז'ל • שמונה להחליף
אותו מחיים למית • וכך ה' סופו שפול מוד הפעם
לחולש וחנקו אותו • וסי' לרביו ז'ל שמחה גדולה •
על שתגלגל על יד זכות כזה • כי על ידו חזרו כולם
לתוך העיר • ובחירתם לסם שמו עמו כולם ביחד •
והלך רביו ז'ל שם על קבר זקנו ר' נחמן ז'ל • וגם
שכרו חמורים • ונסעו על כל המערות • ובזואם
למערת רשב' • אזי בני הנעורים עסקו בחפילה
ובלימוד וזכר כאשר פקד עליהם הוא ז'ל • ומתנו לא
ראו שום דבר • רק ה' שמח עד מאד • ובזל עת זא
אלה האיש שה' עמו • ואמר לו אשריך וכו' • ובגילה
הלך מחזר לחזר ואהיר אותם לומר וזהו וכו' וכיוצא
והוא בעצמו לא אמר כלום • רק ה' הולך ומנגן
בעצמו והי' בשמחה גדולה עד אור היום • וכשהאיר
היום עמד בעז'ת והתפלל כמה שעות • ומתם נסב
עמם למורת ה'ל • ושם אמר גם הוא קפטייל ל'ג
ול'ד ושם ג'כ ה' בשמחה גדולה • ומתם הלכו לקבר
קמאי • שם נפל עליו ענבות והמר שמי' גדולה אלו
נאם • ואח"כ אמר שיס תירוצ על ז' • ולא גילה התירוצ

ומהם נקצו לשאר מערות • וצבואם להר הגדול

שם על ראש החר מערת החור' כרוספדלי
 ה' באפסרי לילך עם הממור לשם • וקפץ
 הממור • והלך הוא בעצמו עם האיש עמו •
 כמעט על ידיו ועל רגליו עד צואו למערה
 ושם נשתהה קצת • וחזרו משם למערה אחרת • ו
 מערה של יוקא ח' • ובאותה המערה היו הכל
 לבנים • כי אמרו שזנח כרוך שם צאחה המערה
 אילן גדול ה' על המערה זו • ורבינו ז"ל ה' ה'
 שוכנם לשם ולא ה' שם נחש כלל • ומאז והלאה
 כולם לילך צאחה המערה • ואח"כ הלכו על שחר
 עד שחזרו לעבר' • ואז נזר רבינו להאיש שה'
 שיטע לחיפה לשכור ספיה לחו"ל • ובצואו לשם ל'
 בחור כך בא הספיה עם הרב הגאון החסיד המס'
 דק' שיפיוצקא • וגם שד"ר • ואז היתה המעשה
 יראים לקבל בעצמם המעוה עצמם מחמת המסור
 והוכרחו למסור המעוה הכל ליד האיש שה' • ע
 וכו' כ' ל • ואזי הוכרח האיש ה' ל לחזור לעבר
 המעוה • ובצואו לעבר' אמר רבינו ז"ל מן
 רצון ה' שה' בא' ועוד איזה זמן • ואמר ר'
 שישכרו לו המורים לילך לירושלים עש"ק • ו
 זאת הנדיק הקאליסקער • ביקש מאחו שלא ילך
 בא הנדיק השיפיוצקער לעבר' עשה סעודה
 בלילה עבור רבינו ז"ל וחיבב אותו מאד •
 בייחוד • ולא נמצא שום אדם מה שדבריו יחד •
 רבינו ז"ל שלום בין הרב הקדוש לשיפיוצקא ו
 הקדוש הקאליסקיר • ואחר זמן קצר נפל שם לב
 והוכרח לברוח מאכסניא שלו לאכסניא אחרת •
 נפל שם הדבר ג"כ • והוכרח לברוח מעבר' •
 מעבר' צעת הדבר ר"ל ה' בסכנה גדולה מאד
 השער של החומה ה' סגור • וה' מוכרח לבר
 המערה עד שבה אל החומה אל שפת כנרת •
 לעלות על החומה ולירד משם כדי לנאח עי' ה'
 ויהי כאשר עלה על החומה ועבר ובה על גז ה'
 חוץ • הסתכל ויהנה הים תחתיו • וראה ה' תל
 על ידיו ועל רגליו על החומה למעלה • וחה
 הים • והלא לנו להש"י • והלילו ברחמי ויאל מש
 עד שבה לעש"ק נחם • וישבו שם ימים אחדים
 שנשמע שהגרפה יבוא בקרב לעבו •
 ובששמע זאת • שלח שליח מיוחד לעבו לשכור
 מרגעאו

מרגעו שהא' בשלום עם כל האומות היינו כי יש מדינת רעגאז' ויש להם שלום עם כל המלכים . וכשאוהב הספינה מוניה דגל שלה או אין לוקחין לתוך הפלאן כי דרך הספינות של מלחמה שמוטעין על הים ספינה עם האנשים שבה לתוך הפלאן דהיינו בשבי' . אבל כשספינה הג' ממדינת רעגאז' מוניה' דגל שלה או אין לוקחין מהם לתוך הפלאן . וכן הי' ששכרו לו ספינה כזו . וכששמע הרב הגדול מוהר"א הג'ל שרבינו ז"ל רוצה לנהוג נשיעות גביות . שלח שליח מיוחד אליו עם אגרתו וגם אגרת הטוללת :

והוא ז"ל זירא' ג' מאד ולא רצה להמתין על אגרת של הרב הגאון דק' שיפ'טובק' וינא' משם בעש"ק פ' זכור והלכו כל הלילה עד ג' שעות קודם קבלת שבת אז באו לספר של עכו . ושלחו השאלמיטש שיקח אותם על הספינה . ובה והשיב' שא"א בשום אופן ליקח אותם מחמת שכר הספינה מליהם מאנשים . שוכנשו לשם יתור מדאי והוכרחו רבינו ז"ל עם האיש שהי' עמו לכנס לתוך העיר עכו לשבת שם פ' זכור . והלכו להגביר שהי' להם אגרת אליו מהרב הקאליסקור הג'ל . ונתארחו אליו . ושם נפל עליהם פחד גדול מאד מאד מחמת שהי' שם בעיר ע"ז אלף אנשי חיל ישמעאלים . ויוזר . עם כל השייך להם לחכמים מלחמה . וסגרו הדלת של חומת העיר . ובשבת בטרק ציפת התפילה בא הטאלמיטש ואמר שא"א למוצא עוד שום ספינה רוגאזער רק ספינות כותרים ישמאלים שאלבים לשאזכיל עם סחורה . ואעפ"י ששמעם יש פחד לילך מסבבת חשאי חיל שהיו מצויים אז על הים שלוקחין לתוך הפלאן דהיינו לשבי' . אעפ"כ טוב יותר ליכנס בסכנה זו . מלימות כאן . כי בזה הסקודה . שחזר צ' או ג' ימים תהי' המלחמה . ומן הסתם יבדנו הרבה בעיר הזאת . ומה לכם ללרע הזאת . ע"כ יחיר לי מעב"ת לילך לשטר ספינה עבורכם בשבת כי פקוח נפש דוחה שבת . וכן הי' . והלך הטאלמיטש ושכר ספינה עבורם ונתן אדירק' א' דיר זכר . ובחור כך באו עוד הרבה ספינות עם אנשי חיל מאינגיל לאנד ג'כ לעכו . ונתרבה שם עוד הפחד יותר ויותר . והי' דוחק גדול בעיר כי הי' המקום צר להם להכיל ריבוי אוכלוסין כ"כ . והי' פחד גדול מאד שם באותו השבת . וכל בני הבית שמעו שם רבינו ז"ל . בולם פרשו כשהם) אף אעפ"כ הי' להם לרבינו ז"ל ולהאיש שהי' עמו קנה נחמה . מה

אך בחמלת ה' הייתה מידה מאת ה' . שצאונה השעה עמדו ישמעאלים על גג החומה והכריזו על אינה בשורה טובה . ונתקבצו אליהם הרבה אנשים . ומחמת זה הי' לו דרך לעבור בעיר . לילך אל הים וכאשר בא האיש הג'ל אל הים ראה הרבה ספינות . ולא ראה את רבינו שם . והי' מבקש ומחפש מאד בחיפוש אחר חיפוש עד שמצא את רבינו ז"ל שיושב בספינה והספינה מליהם מישמעאלים ורבינו ז"ל ישב באמצע . וכשהוועדו יחד רבינו ז"ל עם האיש שלו הג'ל הי' ציניהם שמחה גדולה כי מחמלה הי' להם נער גדול מאד מאד מחמת שלא ידעו זה מזה . והיו יושבים תחילה בספינה הקטנה הנקראת בארקאס אח"כ הלכו עם ספינה זו עד שבאו אל הספינה הגדולה הנקראת אקרענט שהיתה עומדת סמוך לחיפה וראו שהספינה מסובבת עם הורמאטים והי' להם לפלא' אף אמרו בלבוש שמחמת שעת מלחמה הוא ע"כ גם הספינה של הקוראים הולכת ג'כ עם הורמאטים וגמלת ספינה זו הייתה ספינה של מלחמה . עם אנשי חיל וכלי זין . ובזוהי הוא סכנה גדולה נעומה מאד להקוועד עמהם יודו בפרט עם אנשי חיל ישמעאלים שהם פרא אדם ובפרט לפרוש עמהם על הים . ורבינו ז"ל בשעת בריחתו צעזעס הרעש . לא כיוון ליכנס בספינה ששכרו לו . כי לא ידע היכן היא . ונכנס בשעת צלה בספינה זו . ולא ידע כלל שהיא ספינה של מלחמה ולקחו אותם הישמעאלים והכניסו אותם אל הספינה הגדולה ונתנו להם חדר מיוחד . וגם נתנו להאיש הג'ל שהי' עם רבינו ז"ל קנה שריפה עצונה . ולא היו יכולים לשאול אותם דבר כי לא ידעו הלשון . ולא הי' להם שום מאכל ומשתה בספינה . ואחר צ' ג' שעות בליקס סגרו הדלת מהחור ושכבו לישן . ולא אכלו מאומה . כי לא הי' להם מה לאכול כג'ל . ואחר שעה או שתיים פתח אחד הדלת ואמר להם בלשון נכרים של מדינתם מה אתם עושים כאן . הלא זאת היא ספינה של מלחמה ואתם האבדו פה ח"ן הלא אתם רואים שהספינה מליהם סביב עם הורמאטים עשונים . ונתעוררו משינתם וחטפו אותם בצנור . והי' הבגד מגיוואנט . אך נורמו לא ראו . וביקשו אותם שיעזרו להם שיימו אותם לנאת מהספינה על הספר של א"י . כי כבר ראו שהם בסכנה קרובים למיתה מחיים . כי ראו שפרחו הקיילין סמוך להם נה . ע"כ אמרו טוב יותר לישאר בזה"ק שהיו עגמומיהם נשארם שם בזה"ק . כי ראו שהיה להמלט מן הסכנה ואמר שמוכרחים ליתן לו אינה סך כולל

בשביל זה . ואמר שילך להקאפיטאן . והלך האיש הג'ל לקחוח החיבה ליקח הטאליר . ונתמחמה קנה . והלך להקאפיטאן ופשט ידו ליתן המעות להקאפיטאן . כי כבר שם שליבר בלשון נכרים אליהם כבר ביקש עבורם את הקאפיטאן עבור זה שניח אותם . והקאפיטאן לעק עליו לנקב גדולה . ולא שמע אליו כלל . (ואז אמר לו רבינו ז"ל להאיש שלו הג'ל) ואח"כ היו מחפשים אחר זה שליבר אליהם בלשון נכרים וחפשו בחיפוש אחר חיפוש ולא מצאו שם שום בן אדם שיוכל לדבר בלשון רוסיה רק הכל ישמעאלים וערבים ואז נפל עליהם פחד גדול ואחזתם רעדה גדולה עד שלא היו יכולי' לנוח על המשכב מחמת רעידת הגוף מגודל הפחד . כי אז הבינו שהם בספינה של מלחמה . שקורין קרוג שיף . והוא סכנה גדולה בלי ערך . ועדיין אין יודעים מי הי' זה שליבר להם בלשון רוסיה והודיע להם שהיא ספינה של מלחמה :

ובבוקר באו אל הספינה אנשי חיל שקורין צרדא וואך ורבינו ז"ל עם האיש שלו הג'ל רע עוד לכת להסתפל לפני רגלי הקאפיטאן ולהתחנן לו שניח אותם לשוב אל הספר . אך בחור כך עקרו האנקירים וברחו לנד שהרוח נשאם מחמת פחד . כי המלחמה נתעוררה מיד . ובמע קולם מאד . ובמעו שם על הספינה קול גדול מאד של ההורמאטים והבאמזים ושאר קולות כאלו מלחיני מלחמה . כי קולם נשמע למרחוק מאד . וגודל הסכנה והאימה והפחד שהיה להם אז אין לשער . ונפלו למשכב שניהם יחד . ולא הי' להם אפילו מים לשחות . כי לא הבינו להם כלום כג'ל . וד' צרוב רחמיו והקדיו נתן להם מן צפוי ישמעאל אחד שהוא היה קעכיר אלל הקאפיטאן . ונתן להם בגיבה א' שאל קאמי שחורה לכל א' וא' צנצר וצערב ומחמת החולקה שלהם שהיו מוטלים על ערש דוי ר"ל . לא ידעו צעזעס היכן הם . כי היו סגורים בחדר שלהם . מופלים למשכב אך זאת שמעו שהיה רוח סערה ונשא רח הספינה . ולא ידעו לאיזה מקום נשא . אך כששמעו שביגע הספינה לאיזה ספר . הלכו מהחדר לחוץ לראות במקום שביגע לשם וראו שאינה סטאנצול ובאלו את הישמעאל הג'ל . ואמר שהמדינה הזאת נקראת אדאל . ורס שמעו כבר בהגמט שכשנא יסודי לידם מעוה ראשונה אלסם להקריבו לקרבן . וכאשר שמעו שזה אדאל כלכו מיד לחדר שלהם וסגרו הדלת צעדס . והתקילו עצמם שם והיה עליהם פחד גדול . ועמדה הקפינה שם שלש ימים

סיפורי מעשיות

ימים. ואפשר היה דעת הקאפיטאן לעמוד שם עוד.
אך שפתאום עמד רוח סערה וניתקו החבלים של האנקר
ונשאר האנקר בים. והלכה הספינה מעצמה משם
והיה שם נעקב גדולה בין השמעאלים (כמו המן דהיינו
גיוואלד) והיתה הספינה מעורפת בים כל הלילה עד
אור הבוקר. אז נקט הרוח סערה וישפחו כי ישחקו.
אך לא הניחם למחוז חפצם. כי ע"י הרוח סערה תורו
ובאו סמוך לעכו בערך מהלך יום. ואח"כ אחר חמי
היום נתעורר עוד הפעם רוח סערה גדולה. ונשא את
הספינה. והיתה הספינה מעורפת ומבולבלת כמה
ימים וילות רופים. יעלו שמים ירדו תאומות. ולא
היה לבעלי הספינה שום ענה איך להמלט. ויחגו
ויועו כסור וכל חכמתם תחבלע. וביום ה' קעה י"ב.
התחילו להניח המים מהספינה מהמזור הלילי ע"י
הפלוגין בדרך בעלי הספינה. וזרעם היה בכל מצת
לעת שנשחרו באלות המים רביעית שעה. ועכשיו
כשהתחילו לשאוב. לא הספיקו לשאוב עד אשר הגיע
עת הלילה. ונחרבו המים הרבה על הספינה מחמת
הספינה. והלכו המים גם למחר שלהם של רבינו ז"ל.
ולא יכלו לשכב על הפסגה שם. כי גאו המים שם.
והוכרח רבינו לעלות אל איזה מקום גבוה לשכב והאיש
שהיה עמו עלה למקום אחר. כי לא רצו לנאת להתראות
בפני השמעאלים. והמים שבספינה הלכו ונחרבו
בכל פעם יותר ויותר עד שהוכרחו הישא נאלים לעקור
הפלוגין ועשו גלגלים ושאו על ידם מים עם כלים
גדולים. והרוח סערה הולך וחזק מאד ומגדל
התגברות הרוח סערה עלו הגלים כמעט עד לב השמים
והיו כמו הרים גבוהים ונקצות גדולות. והיה כך כל
הלילה ג"כ. וכשהאיר היום בא האיש שהיה עמו ז"ל.
ואמר לו רבינו ז"ל. שיש לו חלישות הלב מאד. מגדל
הפחד. כי אני רואה בלבי שאני עכשיו בשכנה גדולה
כי אין זה דבר פשוט. אע"פ שאין אני רואה מה הם
עושים. אע"פ הלב רואה. והאיש הנ"ל כיחש לו. ואמר
לו אל תפחד כי ד"ה הכל על נכון. והלך האיש הנ"ל
להסתכל בהמבאר במקום שהם שואבין המים. וראה
שכבר יש שם כמו גלים קטנים כמו על הנהרות שלנו.
כי הספינה נעשה עשוכ ממים לבד. כי דרך הספינה
להיות עשוכ עם משאוי ב' חלקים. וכבר השליכו
הישמעאלים כל המשאות ונשארה הספינה פנויה עם
מים לבד. ומה שה' שם עוד יותר מים מהמשקל

היה

סיפורי מעשיות

היה הליכת הספינה במהירות גדול ופרחה הספינה
כמו חץ מקשת ממש. ובאה הספינה למקום
הנ"ל שהעץ שותה משם. והי' שם כמו
שער והרים סביב לה. ועברה הספינה משם
בשלוש וחמש ק"ה האיר ה' עיניהם ומנאו המור שדרך
שם נכנסין המים בספינה. ושחטו חיים ולקחו הבור
שלו וחקו הספינה. ונילו בשלוש מסכות גדולות
ומראות הללו והי' זאת בעש"ק והי' להם שמחה גדולה.
ואמר רבינו ז"ל אז הודו לה' בשמחה גדולה. משם
הלכו דרך מקומות הרבה מאד. ואכלה שהיה להם על
הספינה. הי' רק מה שהיו להם הקעביר הנ"ל מזה
רחמנות מהמאגיון שלהם. סיחורים ותולעים היו
מרחשים עליהם. והיו הולכים ומבקשים ופורשים
ידיהם בהכנעה בכל יום כעני בפתח. והי' עתן להם
מאלו הסיחורים. ואכלו זאת לבד. והיה בעלות על לבם
שהוא סמך לפסח הי' להם נער גדול. כי היו דואגים
מה יעשו בפסח. כי א"ל להתענות כל ימות הפסח.
ואחר שעה או שתיים. באו אל כרך גדול העומדת על
הכר של ארבעה בלמים הים. ושם קנו הישמעאלים
פירות הרבה. ולחם מזה צעד עאליר א' חרובים
סקורין באקסירין הרבה בערך טשטטוורט. ואמר
רבינו ז"ל לע"פ גס זה טוב מאד. כי יכולין לחיות ח'
ימי הפסח עם חרובין לבד. אך מי יתן שיוצא אותנו
הס' לקיים מצוות אכילת מנה וארבע כוסות.
וגדל עולם הסכנות שהי' להם בחיורתם א"ל לספר.
כיהיו על הספינה זו של מלחמה שהיתה מליאה
ישמעאלים. והם היו רק שני יודים לבד. ודרך
השמעאלים בפרט אנשי מלחמה לחפוש יודים ולמכורם
במרחקים לעבדים. והי' לרבינו ז"ל פחד גדול מזה.
ואמר שהתחיל לחשוב בצננו. מה יעשה אם יוליכו
אותו לאיזה מקום על הים שאין שם יודי וימכרו
אותו שם. ומי ידע מזה. וכיה לו נער גדול
איך יוכל לקיים שם את מצות המורה. והתחיל לחשוב
בדעתו צננו זה. עד שזכה שבה על הסג. שיוכל
לעבוד את ה' אפילו כשלא יוכל ח"ו לקיים המצוות.
כי השיג את הצננה של אבות העולם שהיה להם קודם
מחן תורה. שקיימו כל המצוות אע"פ שלא עשו אז
המצוות כפשוטן. כמו יעקב אבינו שקיים מצות חפילין
ע"י המקלות אשר פלל כידוע וכיוצא בזה. עד שהשיג
איך לקיים את כל המצוות בדרך זה. פשיהו אדם שם

בבואו

צבאו אלל החכם הזה. אמר לו אין שום פחד בזה. וסיפור מעשיות חספר לי אי"ה על הסדר. והי' בלבו חמיה גדולה. כי לא עלתה על דעתו שהיה הישועה כ"כ במהרה עד שיזכה להיות כאן על הסדר. ואמר לו החכם הזה. חלע שזה הקאפיטאן כבר עיקלנו אותו עם הספינה. עד שימח אתכם לגלות מספינתו. ומצות אריכים ליתן לו כמה שירצה וטוב להודות לה. אשר הניל אתכם. והסליא עמכם נסים ונפלאות שזיכתם לזה לבאן וסלקאפיטאן יבולבל דעתו ויניח אותך ליכנס אל העיר כי זה הקאפיטאן הוא גולן מפורסם. ואם מושרש ברעמו כי יחוסו הוא ממנה סרתי פלשתיים כי כך הוא חותם עצמו. ועכשיו אין פנאי לשמוע סיפורי מעשיות. לך עמי לרופא לגלח אותך לכבוד יו"ט. וכך היה והלכו מיד וגילו אותו ורחצו אותו ונתן לו קאנוי לשחות. ושאל אותו מי הוא השני ואמר לו שמעתי בדעש"ט והשיבתי כי הספרים של הגאון ההש"ד אב"ד דק"ק פולנאה נמצאים שם. ואמר לו שהוא נכדו. וגם הוא נכד לר' נתן האריליינקר. ובצמחו הוא חכם כאשר תראו בעיניכם. והיה לזה החכם שמה כפולה כי אמר אפילו לפדות אנשים פשוטים הוא מנהיג רבה ובפרט שהימן לו ה' לפדות אדם גדול כזה. ומינותו מנוג קדושים כלה. וזירו א"ע עם עוד אנשים לכאוב אליו. אך בתוך כך נודמן שפגעו ישתדלים זה בזה ונתקעו א' עם חבירו עד שהרגו ביניהם כמה ישמעאלים בשוק. ותיקף כששמעו זאת ברח החכם הנ"ל עד כל האנשים לחצורו וגם את האיש של רבינו אה"ל לקחו עמם ג' כוסגרו א"ע סגור ומסוגר ולא יראו החולה בערך כמה שעות. ולא יכלו לנסוע אליו כי כבר פנה היום. וענה החכם ואמר לו. חלע. שאני מצויר עוסק בחוריה ועבודה ובמנות ומצויותי ומהם יס' שבר בשביל זה חוץ חלק עו"ה שיש לי בכלל ישראל. זאת לכם במשכון. באת ח"ו לא אשתדל ואחמץ א"ע להוציא אתכם יחד הכל כאשר לכל ואין טוונתי להתפאר לפיך רק כדי שתאמין לי שאין אני מפקיר אתכם ח"ו. אך אין פנאי לעסוק בזה היום. בכן תקח עמך מנות מנה שמורה בן שאר מנות את תרנו לאכול. ויין טוב מהמזכר וירקות ואשר דברים השייכים להסדר. וגם בצמחו האיש הנ"ל וחזר אל הספינה הגדולה שהיה שם רבינו ז"ל לבדו ובצאו לשם אל הספינה הגדולה שהיה עומדת רחוק מן העיר. ותיקף כששמע רבינו את קולו

ואת

ואת צללד מה שאני מספר לכם. אלא שכמעט לא הי' רגע בלא פגע. ואלו הנפשות כבר היינו יטלים לטובעם בים או למוכרם ליסמעאלים. וכל המעוזה והחפצים שלהם היו הכל שלנו. באין פניה פה ומנפץ כלל. הך מה לעשות. כי מולם גדול עד לב השמים. כי לא די שהש"י עשה להם גם כזה שנשלם הגיע פתאום הספינה לפה. אף גם זאת נעשה להם גם בתוך נס. שהש"י הסיר לבי וסיכל את דעתי עד שלקחתי את ה' מהם לתוך העיר הזאת. ועכשיו נודתי טוב אין אני רשאי אפילו ליקח מעותיהם. רק כדי שלא יתרעמו העבדים שלי תנו לי מאתים טאליר וקחו אותם מעל הספינה. וכך הי' שנתנו לו מיד כמו שאמר ואילו אותם מיד הגזליים ממות לחיים משיעבוד לגאולה. ואז באו שמהם אל העיר רבינו ז"ל עם האיש הממשש שלו הנ"ל. ובצוהם אל העיר. אמרו היסמעאלים שהם מרגלים. ופול פחד גדול על הספרדים בעצמם ותיקף ביהו להם מלבושים שלהם והוכרחו להלביש עונם במלבושים שלהם כמנהגם. והי' רבינו נעדר גדול מחמת זה. והאיש הנ"ל שחק. וכעס עלי' רבינו ז"ל ואמר לו. הן אתה יודע מהקפדו שיש עלינו בעולם העליון ואמר אז דבר נפלא להאיש הנ"ל. ואינו רוצה לגלות. ונתקבל רבינו ז"ל לפי החכמים והוטע בעיניהם מאל והחזיקו אותו לחידוש גדול. ואח"כ בא רבינו ז"ל בעצמו בשמחה. ואמר ברוך הש"י שזכינו להלכה הזאת. והי' שם צבדוד גדול מאל עד אשר החג. ונתנו אנשי העיר בעצמם מכינים הר"ש טאליר הנ"ל ולא רנו אח"כ לחזור לקבלם מרבינו ז"ל שם אעפ"י שהי' לו מעוזה הרבה שם. ואחר החג שכרו להם ספינה לסטאנביל ונתנו להם אגרת. אולי ח"ו יודמן להם עוד איזה סיבה. שיעמדו בעזרם בכל עיר ועיר. ויכלו עם ספינה זו. ושם היו גרעין הרבה. והי' בהם עיפוש. והם לא ידעו אף ראו שמתים על הספינה. וברוך ה' ש'י' רוח סערה ושא הספינה במהירות לק"ק סטאנביל ואעפ"י שהי' להם יסורים גדולים מחמת זעפת הים ומחמת סערה הספינה כ"כ במהירות. אך אעפ"י הי' להם לטובה שעברו במהירות וצאו ביום השלישי לק"ק סטאנביל. והיו שם עשרה ימים. וגם בסטאנביל הי' להם כמה. כי מחמת שלא הראו הפראקארטין שם בזמנאם להם. ע"כ לא רנו נקשיו להיחם משם. והעמימו עליהם עוד כבד.

1

בדיחא

ובא"י היה עוסק בחור ופילה - ובכל יום כתב
 בעצמו חורמו - והיה מתפאר מאד - ואמר
 שהחילוק בין חורתי ח"ל לחורתי א"י כרחוק מזרח ממערב
 ובכל יום ויום הלכו אליו גדולים עם הקטנים לשמוע
 כדי לשמוע חכמת חורתי הקדושה והנוראה מאד מאד :
 ופעם אחד בא אליו אחד מהגדולים שהיה חשוב מאד
 בא"י ובח"ל - וקלסורו שהוא בקי בכל הש"ס
 כמעט בעל פה - ושהוא ג"כ ממארי קבלה - ובא אל
 רבינו ז"ל - והזהיר להוציא כל איש מעליהם - ולא עמד
 איש אחס בהאזנהם יחד - אך האיש הג"ל שהיה עם
 רבינו ז"ל נשאר שם - והפגיר אותו הגדול הג"ל - ואמר
 לרבינו ז"ל בלשון זה - ידענו שח"ר לא בא לא"י כשאר
 הסגן במחין דקטנות - דהיינו כדי לילך ד"ר בא"י
 ויהיה בן עז"ב או שאר תעשבות כאלו בדרך חכמים
 פשוטים - רק בודאי כח"ר בא לכאן במחין גדולות
 ולפעול הגנה גדולה בעצמות הנורא ית' - ע"כ רצונו
 לידע באיזה נקודה מתקדש א"י נכנס כח"ר ומה הוא
 רוצה לפעול כאן בעבודת הבורא - ואני מוכן לשרתו
 בצופי ונכנר שלי וכו' - והשיב לו רבינו - ידיד נפש
 אל תעצור אותי בדבר זה - כי לא דבר קל הוא לגלות
 לכם ח"ו מה העבודה הזאת ובשכיל מה באתי לפה ואולי
 אני מושגב ועומד על זה וכו' - והתחיל שוב דבר
 הגדול הג"ל להפגיר אותו מאד ויאמר שאלתיו ובקשתי
 עכ"פ ילמדנו רבינו איזה חידוש תחידושו בהתמדים
 והנצינים אשר חנו ה' - ויחננו ג"כ ויטעמינו מהם -
 ואין טוונתנו ח"ו לאיזה פני' - רק כוונתנו לשמוע
 חידושי תורה מפי הקדוש - אולי יתעורר לבבנו מחדש
 לעבודתו ית' - וגם אולי מכה ממילא להבין ולהשכיל
 איזה רמיוס מהקודם הג"ל - מיד התחיל רבינו ז"ל
 להתלהב מאד - ברשפי רשפי שלשבת י"ק - ופניו נצטרו
 ונתלהבו כלפידים מתם - ותחמת ההתלהבות חסמו
 שערות ראשו - והשליך הכובע עליון מעל ראשו -
 והתחיל לדבר בלשון זה - הילדעם סוד כוונת החפילין
 השיב לו הג"ל קצת כוונת - אחר לו לאו - לא זו הדק
 של כוונת חפילין - וכיון שאיכנס יודעים סוד כוונת
 חפילין - איכנס יודעים סוד ד' רוחות של א"י - ועכשיו
 התחיל לגלות לכם איזה רמז מזה - ויהי כאשר התחיל
 לדבר התחיל ללאת דם מגרונו - ואמר להחכים הג"ל עתה
 ראו בעיניכם כי אין תשכיתים מן השמים לגלות לכם
 דבר - ותיכף כשראה החכם הג"ל זאת בעיניו - נענה לו
 ראש

בציאתו לביתו - ושאל האיש הג"ל שה' עמו את רבינו
 ז"ל - הלא כתוב גם עמו ללדיק' לא טוב - והשיב משל על
 זה - שהיה מלך א' - והאב א' מבני השררות - וחייב אותו
 וקירבו בכל מיני אהבה וחיוב - ואח"כ כשהגדיל הציו
 נגד המלך - ואמר המלך חדש - שאע"פ שאני אוסב אותך
 מאד - אעפ"כ א"ל לי לעבור על דת ומשפט המלכות -
 ומשפך חרוץ למיתה - ותיכף נה המלך לסוגרו בכבלי
 ברזל ונתנו בית הסוהר - והתחיל זה הבן ללייר בדעתו
 היסורים שלו שיהיו לו מן המיתה - וראה שלערו לא
 יומתך זמן הרבה כ"א עד שיכרה - אבל כשהתחיל ללייר
 בדעתו לצר המלך - ראה שגער המלך יגדל מאד - כי
 צער המלך יהיה חמור - כי הוא ידע שהמלך אוסב
 אותו מאד - ויהיה לו גיעושים גדולים אחריו ואמר
 גדול מאד לעולם - והיה לו רחמנות על צער של המלך
 יותר מנערו - וחשב מחשבות איך להגיל את המלך מנערו
 ויחייב כך - הלא בושע חשובה כמו מיתה - ונזהר להשר
 של החפיקה להכניסו לפני המלך - ואמר אל המלך -
 האמת ידעתי כי נערך גדול תנערי - אך א"ל לך לעבור
 על חק ודת המלכות - נכן זאת הענה הישונה שחשב
 תחבולות שיבייש אחד אותי בדברים - והבוסה חשובה
 כמו מיתה - ע"כ תראה להוציא מהשבוים גולן א'
 שליט להריגה - ואני אחגרה בו עד שיכנס עלי ויכרה
 אותי ויפס אותי בדברים ויציג לי מזה בושע גדולה -
 ויהיה נחשב כמו מיתה - ואח"כ יקחו את הגולן החייב
 מיתה בלא זה וימיתוהו כדינו - והגולן יהיו סוברים
 שבשכיל שביוס עבד המלך החביב נהרג ולא יתחלל כבוד
 המלכות והעבד שלו - כך לפעמים א' תבזה את הגדיק -
 ובתמט הוא עושה טובה גדולה להגדיק - כי מכפר לו על
 זה מה שהיה חייב להסתלק ונתחלף על בושע זו - אך
 אעפ"כ אין זה כבוד שמים שלא ליקח נקמה מזה שביוס
 עבד המלך החביב לו מאד - ולענש את זה שביוס את
 הגדיק בשכיל זה ג"כ לא ינחא קמי' - כי גם ענוש
 לגדיק לא טוב - ע"כ הוא ית' מסיבות מתהפך - ומעמיד
 על הגדיק איש כזה שהוא חייב מיתה וענוש מכבד
 ומתנחם שמים לפונק אחד - וזה מבזה את הגדיק -
 והגדיק נפער בזה מן דינו כג"ל - וזה האיש נענש אח"כ
 ונתקדש ש"ס - שבשכיל כבוד הגדיק נענש - ובתמט
 בדרת קטיל קטיל - כי כבר בא חייב עונשו מקודם -
 ודרכי ה' ישרים ולא עולתה ע' :

ראשו - וזיקק אותו מאד שימחול לו מה שהטריח אותו
 כ"כ - ונכהל מאד בזה - ולא רצה לזוז משם עד שמתחל
 לו רבינו ז"ל :

גם חזק כשכא לשם לעבדיו - שלח אליו הרב החסיד
 המפורסם הנביר מוה' משה ז"ל בן הרב הקדוש
 המפורסם מוה' מנחם מענדיל ז"ל ווייטפסקיר - שרונה
 להתחנן עמו - והשיב רבינו ז"ל האריך יכולים למאן
 בשירוק - מן הסתם מה' ינא הדבר ששהיה בתי צד"ר הק'
 ולא דיבר יותר - ומיד הלך השדכן והשיב להרב ר' משה
 הג"ל שרבינו ז"ל מרונה - ותיכף עשה סעודה גדולה -
 והיו על הסעודה כל גדולי א"י - סן ממדינה לישא וסן
 ממדינת פולין כולם כאחד גדולים וקטנים - והיה להם
 שמחה גדולה ובחור הסעודה דיברו דברי תורה ביניהם
 וראש המדברים היה זה הגדול הג"ל שרנה שרבינו יגלה
 לו הנקודה וכו' - ובחור דבריהם נשכח מהם איזה רש"י
 אי' איוסא מקומה - ורצו להעלות על זכרונם -
 כי היה מוכרח להם מאד לעינים - ולא יכלו לזוז משם
 מחמת זה - והיה להם לפלא - כי כ"א וא' מהם סיים
 בסמוך כל הש"ס - ואין א' מהם יודע מקום הרש"י
 הג"ל איפה הוא נשית - ורבינו היה דומם כמי שאינו יודע
 ג"כ - אך בראותו שיש להם צער גדול מזה והם הפגירו
 בו עד ב' - נענה ואמר להם - הלא רש"י זו מקומה
 במ' ונחמם בדף זה על ראש העמוד - וכן היה - והיה
 להם לששון ולשמחה - ונמשכה סעודה זו מזמן מנחה
 גדולה עד אור היום - ונעשה התקשרות ביניהם - אך
 אח"כ כשינא רבינו משם מא' לח"ל - נפטר החתן ב'ו
 של הרב מוה' משה הג"ל - ורבינו ז"ל נשדך עם ב'ו
 שהיה הכלה של בן הרב מוה' מ' הג"ל - עם כבוד
 הגאון המפורסם הרב דק"ק וואליעשיסק - ונחגגלגל
 אח"כ מאס ה' שנסב הרב הגאון הג"ל ללש"ק ולקח את
 ב'ו חתן רבינו ז"ל עמו לשם כדי שילמוד אלנו שם -
 ואח"כ נסעה בת רבינו ז"ל ג"כ לשם - ונחקיינו דברי
 רבינו ז"ל שאמר שמא ה' הוא שבתו חסי' צד"ר ק' -
 ודבר אחד מדבריו אחר לא ישוב ריקם :

ואחר כל אלה - אחר אשר עשה כל מיני עבודות הג"ל
 באמת ובתמים - והרבה בתעניתים ובתפילות
 רבות מאד ובסיוגופים ושבירת תאוות ומדות ועמד
 בנסיונות רבות - ושאר כל עמיות הג"ל - והרבה
 בהתבודדות מאד מאד לדבר דינו לבין קונו ולפרש שיחחו
 בלשון אשכנז וכו' כג"ל - עד שזכה למדרגה גבוהה
 בשמחה

ועליונה מאד מאד בתכלית הקדושה ובתכלית הביטול
 ובתקדושות גדול להש"י במדרגה גדולי בני עליה -
 וכל זה זכה בימי ילדותו ממס' - כי יומת לא נח - לילה
 לא נס ולא שקט - והתמיד מאד בעבודתו מיום אל יום -
 מתחילת ימי קטנותו וימי נעוריו - ויגע וטרח מאד מיום
 אל יום עד שזכה בימי נעוריו ממס' לכל הפל לקדושה
 גבוהה ונוראה והשגה ענומה מאד וכו' במדרגות
 גדולי בני עליה - ואחר אשר זכה לכל זה - אעפ"כ לא
 הי' מקרר דעתו בזה - ולא הניח עינו לעמוד - רק
 גם אח"כ - בכל יום ובכל שעה הי' משחוק ומחגוגע
 וכסך להש"י כאלו לא התחיל עדיין כלל בשום עבודה
 בעולם - ואפילו אחר שבה מאריך ישראל - וזכה שם
 להשגה עליונה וגבוהה מאד מאד - אשר אין לשער כלל -
 אעפ"כ - מיום שבה מא' - עד היום נשחלק בשלום
 למעלה למעלה - הי' לו חמור גיעושים וכיסופין וכו'
 להש"י כאלו לא התחיל עדיין כלל - ולספר בענין זה
 חקר המון יריעות - אפי' מה שזכר להבין קצת
 בענין זה - כפי מה ששמענו מפיו הקדוש וראינו בעינינו
 כי בכל פנים הי' דרט שהי' מחגוגע להש"י וכו' שפל
 בעיני עצמו באמת וכו' לו רחמנות גדול על עונמו
 כאלו לא הרים עדיין מעולם שום ריח של עבודה ה' -
 וכמי שלא התחיל עדיין כלל - ובאמת אפי' מי שעבר
 על כל התורה כולה ח"ו כמה וכמה פעמים - וכשזר
 האיש נחשורר בתשובה באמת שאו בודאי כשמתחלל
 על עונמו היכן הוא בעולם - בודאי יש לו
 לב נשבר מאד - ויש לו רחמנות גדול מאד על
 עונמו בהנחה גדולה וכו' - ואין צריך להאריך
 בזה בדבר המוכן בעצמו - אפ"כ - אפילו זאת רחמנות
 והלב נשבר של הפעל תשובה הג"ל לא יגיע לחלק מאלף
 ורבה של גודל הרחמנות והלב נשבר בהנחה גדולה
 וכו' שהי' לרבינו ז"ל בכל פנים ופעם קודם שבה לאיזה
 השגה - והכלל - כי לעולם לא נח ולא שקט אפילו בימי
 גלותו - אע"פ שכבר זכה למה שזכה - להשגת חלקות
 במדרגה גבוהה ענומה ונוראה מאד - אעפ"כ לא היה
 מתחפק עימו בזה - וטרח ויגע בכל עת ובכל שעה -
 וקבל יסורין על עינו - וסורים קשים ומרים - אשר
 כמעט אין דוגמתם בעולם והרבה בחפילות ותחמוס
 ובתפלות ונקשות רבות ובגיעושים וכיסופין גדולים
 ונוראים מאד מאד - עד שבה להשגה ומדרגה יותר
 עליונה - ואח"כ חזק שזכה לזאת ההשגה - ואז היה קצת
 בשמחה

סיפורי מעשיות

בשמה - ולפעמים זכינו לשמוע מזה - שהדיע' לו
שכנת נודע לו חדשות וכו' - ואז היה שמח קצת - ואח"כ
חילק שוכה לזה - אח"כ התחיל עוד מחדש ושבת כל
העבר - כאלו לא התחיל עדיין כלל - וחזר והתחיל
מחדש - כמי שמחיל לילך וליכנס בקדושת ישראל -
ולפעמים היינו שומעים מפי ה' בפרוש - שאמר
בלשון השתוקקות וביסורים - איך זוכין להיות יהודי -
ואמר זאת באתם ובתמימות גדול - כאלו לא התחיל
עדיין כלל - וכן היה כמה פעמים - והיה חמוד הולך
ועולה מדרגה מדרגה - אע"פ שזכה למדרגו' גבוהות
וגמולות מחד למעלה למעלה וכו' - אע"פ מ' גולם לא
היה מקרה דעתו בזה כלל - ותיכף אח"כ היה לו לב
נשבר - והיה לו רחמנות גדול על עצמו בהצנעה גדולה
וכו' ככל - עד שזכה למדרגה יותר גבוה - וכן היה
דרכו ממיד עד הסוף - וכמה וכמה פעמים היה דרכו
שאמר שבתה אינו יודע כלל - כלל כלל לא - ופעמים
נשבע על זה - שבאתם אינו יודע כלל - אע"פ שביום
הקודם ובשעה הקודמת גילה דברים עתיקים - אע"פ
אח"כ אמר שאינו יודע כלל - ובגין זה היה גדול מאוד
מאד - ואמר בפרוש על עצמו - שהתורה שלו הוא
חידוש גדול מאוד - אבל האינו יודע שלו הוא חידוש
גדול ביותר - היינו עיני ה' כי בכל פעם היה דרכו
לומר שזכינו אינו יודע כלל ועיין עוד מזה במ"א :
ובבר' שמע מפי ה' - שאמר - כי יש נדיקים שגברו
וערכו עד שזכו לאיזה מדרגה ומעלה כ"א כפי
מעלתו - כמו למשל - אל מלך ששריו וזכין ע"י עבודתם
כ"א לאיזה מעלה לאיזה התמנות גבוה - כפי עבודתו -
אבל על עצמו אמר שאם היה יודע שהוא עבשיו באתה
המעלה ומדרגה של אשתקד אינו רוצה א"ע כלל (ואמר
בלשון גיזי על עצמו על עיני ה' א"א היה נשאר
במדרג' של אשתקד) רק בכל פעם הוא עולה ממדרגה
למדרגה :
ויש הרבה מחד בעיני זה לספר -
אך ח"א לספר כל זה בכתב כלל - כ"א מי שזכה לראות
בעיניו ולשמוע באזניו היה יכול לשער בלבי מעט
מקצת עיני ז' - איך לעולם לז' היה עומד על
מדרגה אחת ביום פסע - רק חילק היה משתוקק
לעלות למדרגה גבוה יותר עד שזכה וכו' וכן לעולם
והיה חידוש גדול בעיני זה - וכל זה היה כפי
תפארתו המצויה - ויותר מזה - יש בעיני זה
סתרי נסתרות פלאי פלאות וד' בזה :

פעם אחד שלה מלך אחד ג' אנשים למדרגה - שם
דבר סדר למלך אחר - והם עברו בחוף
המדינה שבו הם חולקים על המלך - והראשון מהם
עננו בחכמה והעלום העיני לגמרי ועבר המדינה -
ולא הבינו כלל שיש לו דבר סתר - והשני עבר לשם
ועמדו בני המדינה על-הדבר והבינו שיש לו דבר
סתר ותפשו אותו שגיד להם ועשה בחכמה לו
בגבורה ומלט מידם - השלישי עבר שם ועמדו
עליו ג' וכו' וכו' וכו' שיש לו סוד - ותפשו אותו -
והיו מעינים אותו בכמה וכמה עיניים הרבה מאד -
וכל מה שעשו לו עיניים ויסורים וגרות גדולות
וסאו לא הגיד דבר ועמד בנסיון ולא גילה הסוד -
עד אשר ראו שאין מועיל לו שום דבר - והיחזקו
(כי חשבו מהשמה אינו יודע כלל) ועבר ובה להמלך
והיו חוקרים למי תשלש ה"ל מגיע שכן יותר -
קצתם אמרו להראשון מגיע יותר שעה בחכמה
להעלים לגמרי - קצתם אמרו - להשני מגיע יותר
שכר עמדו על דעתו - ואע"פ מלט מהם בחכמה
ול' כנ"ל - אמר המלך - להשלישי מגיע שכן יותר
מכולם - כי כבר נחפס במטרתם ובזודתו גם הוא
ה' רוצה להעלים אך לא עלתה בידו - ונחפס בידו
ועיניו אותו וייסרו אותו ביסורים וצינויים כאלו -
שאם ה' מעלה סוד ה' היו הכל רגים אחריו ואע"פ
עמד בנסיון כזה - ולא גילה דבר - ע"כ מגיע לו
שכן יותר מכולם - (והמשל מובן קצת מעט
למבינים) .

ליקוטי מוהר"ן

שהגיע זה אל התכלית שלל דע - וכו' גם הפליג
מאד בגדל מעלת התשובה - ואפילו כשנפלים מאד
ח"ו - וכ"א נפל למקום שפל ר"ל - אע"פ אסור לייאש
עצמו - כי תשובה גבוה למעלה מן התורה - ע"כ איך
שום ייאוש בעולם - כי אם יזכה יהיו עשין מעומותיו
עיני אחר לגמרי - וכשאר"ל שמהפכין העומות לזכות
ויש בעיני זה סתרי נסתרות - רק הכלל שמכל הנפילות
והירידות שבעולם ר"ל יכולים לחזור אליו ית' בנקל -
כי לגדולתו אין חקר - והעיקר שכל חליו ית' שלא
יהי מייאש עצמו מלנעוק אל ה' ולהחנק ולהתפלל
אליו ית' חסיד :

עכשיו צעמים הללו קשה מאוד מאוד שיהי' מעות לאיש
כשר - כי נריך שיהי' לו ירידה גדולה מאוד
ח"ו עד שישיג מעות - ואפילו אחר הירידה הגדולה ח"ו
מעבודתו ית' - עדיין לאו כ"א משיג מעות - כי גם
הרשעים וקלי עולם לאו כ"א משיג מעות - אבל איש
כשר באמת רחוק מאוד שיהי' לו עשירות - כי דע שמוס
שחרז ביהמ"ק - נפל העשירות בעמקי הקליפות בבחי'
ותר פלאים - פלאים אחרים אלפים - היינו שהחלפס
של עשירות ירד פלאים - דהיינו ירידה גדולה ונפלאה -
ע"כ בהכרח שיהי' לו ח"ו ירידה גדולה מאד - קודם
שזא לעשירות דהיינו אלפים מזומנים - ועדיין הוא ספק
כנ"ל אבל איש כשר באמת קשה לו מאוד שיהי' לו עשירות
ואע"פ שמונאים גם נדיקים ואלשים כשרים שיש להם
מעות - אבל הוא כבד וקשה מאוד מאד - וגם העשירות
שיש להם לנדיקים - הוא מניק להם לעבודתם - גם
באמת אע"פ שיש להם איזה מעט עשירות - אבל
אעפ"כ אין להם עשירות גדול מזומן כמו שיש להקלי
עולם - שיש להם אלפים ורבבות אדומים מזומנים -
כי עכשיו קשה וכבד מאוד שיהי' להכשרים עשירות
כנ"ל - וכמו שאומרים בשם ר' נחמן זקוני ז"ל שאמר
על משאר"ל אורח ימים צימיוה ואר"ל אורח ימים
איכא עושר וכבוד ליכא ואמר כ"ש עושר וכבוד - ואמר
ר' זי"ל שהוא רק כ"ש היינו שבזודתו הוא ק"ו וכ"ש
שראוי שיהי' להם עושר וכבוד אבל לא בפירוש - כי
אע"פ אין להם מזומנים כמה אלפים אדומים - וכנ"ל :
ודיה מעט מאד אם ספרי המחמרים והפילוסופים -
ואמר שאין שם כלל בכל גמור כמו שיש בחי' מאמר
מהרש"א או מהר"ם ש"ך וכו' ונא מספריו הקדושים -
שיש בהם עמקות ושלל נפלא ונעים מאוד - אבל באלו
הספרים